

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

12 Απριλίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2414

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 530/104381

Πρόγραμμα Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα Μικρά Μηρυκαστικά για το έτος 2023.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη «θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών» (L 147).

2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 429/2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους των ζώων και για την τροποποίηση και την κατάργηση ορισμένων πράξεων στον τομέα της υγείας των ζώων («νόμος για την υγεία των ζώων») (L 084).

3. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για την «υγιεινή των τροφίμων» (L 139).

4. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004 για τον «καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης» (L 139).

5. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 999/2001, (ΕΚ) αριθ. 396/2005, (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, (ΕΕ) αριθ. 652/2014, (ΕΕ) 2016/429 και (ΕΕ) 2016/2031, των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1/2005 και (ΕΚ) αριθ. 1099/2009 και των οδηγιών του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ,

1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ και 2008/120/ΕΚ και για την κατάργηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 854/2004 και (ΕΚ) αριθ. 882/2004, των οδηγιών του Συμβουλίου 89/608/ΕΟΚ, 89/662/ΕΟΚ, 90/425/ΕΟΚ, 91/496/ΕΟΚ, 96/23/ΕΚ, 96/93/ΕΚ και 97/78/ΕΚ και της απόφασης 92/438/ΕΟΚ του Συμβουλίου (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους) (L 095).

6. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/627 της Επιτροπής, της 15ης Μαρτίου 2019, περί καθορισμού ενιαίων πρακτικών ρυθμίσεων για τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2074/2005 της Επιτροπής όσον αφορά τους επίσημους ελέγχους (L 131).

7. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, περί «υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1774/2002» (κανονισμός για τα ζωικά υποπροϊόντα) (L 300).

8. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 142/2011 της Επιτροπής, της 25ης Φεβρουαρίου 2011, για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για την εφαρμογή της οδηγίας 97/78/ΕΚ του Συμβουλίου όσον αφορά ορισμένα δείγματα και τεμάχια που εξαιρούνται από κτηνιατρικούς ελέγχους στα σύνορα οι οποίοι αναφέρονται στην εν λόγω οδηγία (L 054).

9. Τον ν. 4235/2014 «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 32).

10. Την υπ' αρ. 2002/1003/ΕΚ απόφαση της Επιτροπής «για τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων για τη διεξαγωγή έρευνας των γονότυπων της πρωτεΐνης Prion (PrP) σε φυλές προβάτων».

11. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του π.δ. 133/1992 «Επιβολή υγειονομικών και λοιπών μέτρων για την προστασία και εξυγίανση της κτηνοτροφίας από λοιμώδη και παρασιτικά νοσήματα» (Α' 66).

12. Το π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123).

13. Το π.δ. 68/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτριών Υπουργού και Υφυπουργών» (Α' 155).

14. Την υπ' αρ. 6310/09.09.2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Συμεών Κεδίκογλου» (Β' 4190).

15. Την υπ' αρ. 11963/224580/02.08.2022 κοινή απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα Μικρά Μηρυκαστικά για το έτος 2022» (Β' 4186).

16. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται επιπρόσθετη δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, πέραν αυτής που για το έτος 2023 θα εγκριθεί στο πλαίσιο του προγράμματος εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου της χώρας (διερεύνηση, πρόληψη, επιτήρηση, έλεγχος, εκρίζωση, έκτακτες επεμβάσεις) και εφαρμογής των ισχυουσών ειδικών κτηνιατρικών διατάξεων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και θα καλυφθεί από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

17. Την από 14/02/2023 εισήγηση της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Διάρκεια - Στόχοι

Με την παρούσα απόφαση:

(α) Εγκρίνεται η εφαρμογή του Προγράμματος Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα Μικρά Μηρυκαστικά σε όλη την Ελληνική Επικράτεια για το έτος 2023.

(β) Καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του Προγράμματος Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα Μικρά Μηρυκαστικά σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στόχοι του προγράμματος είναι:

(α) Η συστηματική έρευνα και η διαφορική διάγνωση των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά, με την εφαρμογή των κατάλληλων εργαστηριακών τεχνικών, μέσω της ενεργητικής και της παθητικής επιτήρησης.

(β) Επί θετικού αποτελέσματος, η εκρίζωση της διαπιστωθείσας εστίας Τρομώδους Νόσου (Κλασικής ή Άτυπης) ή ΣΕΒ, ο έλεγχος και η αποτροπή της διασποράς του αιτιολογικού παράγοντα.

(γ) Η αποτροπή της εισόδου του αιτιολογικού παράγοντα της ΣΕΒ στη διατροφική αλυσίδα του ανθρώπου και των ζώων.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ορισμοί του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001, όπως τροποποιήθηκε τελευταία και ισχύει, και ειδικότερα:

(α) Μεταδοτική Σπογγώδης Εγκεφαλοπάθεια (ΜΣΕ) στα Μικρά Μηρυκαστικά είναι το κρούσμα Μεταδοτικής Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας που ανιχνεύτηκε σε πρόβατο ή αίγα κατόπιν δοκιμής επιβεβαίωσης για μη φυσιολογική πρωτεΐνη PrP.

(β) Κρούσμα Τρομώδους Νόσου είναι το επιβεβαιωμένο κρούσμα Μεταδοτικής Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας σε πρόβατο ή αίγα, όπου έχει αποκλεισθεί το ενδεχόμενο Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας των Βοειδών (ΣΕΒ), σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο Τεχνικό Εγχειρίδιο του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς σχετικά με τον χαρακτηρισμό στελέχους ΜΣΕ σε Μικρά Μηρυκαστικά. Τα κρούσματα της Τρομώδους Νόσου κατηγοριοποιούνται σε κρούσματα Κλασικής ή Άτυπης Τρομώδους Νόσου, σύμφωνα με τα κριτήρια του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς.

(γ) Κρούσμα-δείκτης είναι το πρώτο ζώο σε μία εκμετάλλευση ή σε μια επιδημιολογικώς ορισμένη ομάδα στο οποίο επιβεβαιώνεται μόλυνση από ΜΣΕ.

(δ) Ως Ενεργητική επιτήρηση ορίζεται η επιτήρηση η οποία περιλαμβάνει τον έλεγχο των ζώων για τα οποία δεν έχει δηλωθεί υποψία προσβολής από ΜΣΕ, δηλαδή υγιή ζώα που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, ζώα για τα οποία προέκυψαν ευρήματα κατά τον προ της σφαγής έλεγχο, ζώα που οδηγούνται σε επείγουσα σφαγή, ζώα που οδηγούνται σε υποχρεωτική σφαγή λόγω λήψης μέτρων κατόπιν εμφάνισης κρούσματος ΜΣΕ, και νεκρά ζώα (ανεξαρτήτως αιτίας θανάτου), προκειμένου να προσδιορισθούν η εξέλιξη και ο επιπολασμός των ΜΣΕ σε ολόκληρη τη χώρα ή μια περιοχή.

(ε) Ως Παθητική Επιτήρηση ορίζεται η επιτήρηση η οποία περιλαμβάνει τη δήλωση όλων των ζώων για τα οποία υπάρχει υποψία προσβολής από ΜΣΕ και τον υποχρεωτικό εργαστηριακό έλεγχο αυτών, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ΜΣΕ δεν μπορούν να αποκλεισθούν με κλινική διερεύνηση.

(στ) Υποψία ΜΣΕ τίθεται όταν ένα ζωντανό ή νεκρό ζώο ή σφάγιο παρουσιάζει ή έχει παρουσιάσει νευρολογικές διαταραχές, ή διαταραχές της συμπεριφοράς, ή προοδευτική υποβάθμιση της γενικής του κατάστασης που συνδέεται με προσβολή του κεντρικού νευρικού συστήματος, και για το οποίο οι πληροφορίες που συλλέγονται από την κλινική εξέταση, την ανταπόκριση σε θεραπευτική αγωγή, τη νεκροψία-νεκροτομή και την εργαστηριακή εξέταση, πριν ή μετά τον θάνατο, δεν επιτρέπουν άλλη διάγνωση. Επιπλέον, υποψία ΜΣΕ τίθεται και επί θετικού αποτελέσματος μιας ταχείας ανοσοολογικής δοκιμής.

(ζ) Δειγματοληψία είναι η λήψη δειγμάτων, τα οποία εξασφαλίζουν την στατιστικώς ορθή αντιπροσωπευτικότητα, από ζώα ή από το περιβάλλον τους ή από προϊόντα ζωικής προέλευσης, με σκοπό τη διάγνωση νόσου, τον καθορισμό γενεαλογικών σχέσεων, την επιτήρηση της υγείας ή τον έλεγχο απουσίας μικροβιολογικών παρα-

γόντων ή ορισμένων υλικών σε προϊόντα ζωικής προέλευσης.

(η) Ταχείες δοκιμές είναι οι διαγνωστικές μέθοδοι που περιγράφονται στο Παράρτημα Χ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001, καθώς και στο Παράρτημα Ι της παρούσας, τα αποτελέσματα των οποίων γίνονται γνωστά εντός 24 ωρών.

(θ) Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος των Μεταδοτικών Σπογγικών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα Μικρά Μηρυκαστικά: είναι το ειδικό έντυπο υλικό του Τμήματος Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων που περιλαμβάνει τις κατευθυντήριες οδηγίες και τα υποδείγματα εγγράφων που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της εφαρμογής του Προγράμματος των Μεταδοτικών Σπογγικών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) των μικρών μηρυκαστικών.

(ι) Αιγοπρόβατα ηλικίας άνω των 18 μηνών είναι τα αιγοπρόβατα:

- των οποίων η ηλικία επιβεβαιώνεται από τα μητρώα ή τα έγγραφα μετακίνησης που αναφέρονται στο σημείο 1 β), γ) και δ) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, ή

- των οποίων περισσότεροι από δύο μόνιμοι κοπτήρες έχουν ανατείλει από τα ούλα.

(ια) Γονότυπος της πρωτεΐνης Prion των προβάτων και των αιγών είναι ο συνδυασμός δύο αλληλόμορφων γονιδίων όπως περιγράφονται στο σημείο 1 του παραρτήματος Ι της απόφασης 2002/1003/ΕΚ της Επιτροπής.

(ιβ) Απειλούμενη φυλή τοπική φυλή, η οποία έχει αναγνωριστεί από κράτος μέλος ως απειλούμενη με εξαφάνιση, γενετικά προσαρμοσμένη σε ένα ή περισσότερα παραδοσιακά συστήματα ή περιβάλλοντα παραγωγής στο εν λόγω κράτος μέλος και εφόσον το καθεστώς της απειλούμενης φυλής έχει αποδειχθεί επιστημονικά από φορέα που διαθέτει τις απαιτούμενες δεξιότητες και γνώσεις στον τομέα των απειλούμενων φυλών.

Άρθρο 3

Αρχές και Φορείς εμπλεκόμενοι στο Πρόγραμμα - Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις

Στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του Προγράμματος συμμετέχουν οι ακόλουθες Αρχές και Φορείς, με τις αντίστοιχες κατά περίπτωση υποχρεώσεις και αρμοδιότητες:

1. Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Κεντρική Αρμόδια Αρχή):

(α) Μεριμνά για το συντονισμό και τη διαχείριση του Προγράμματος σε ολόκληρη την Χώρα, τόσο κατά τις επιμέρους διατάξεις του, όσο και στο σύνολό του.

(β) Ορίζει ως υπεύθυνο του Προγράμματος έναν κτηνίατρο, υπάλληλο του Τμήματος, με Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

(γ) Σε συνεργασία με τις Αρχές και τους Φορείς του παρόντος άρθρου, συλλέγει, επεξεργάζεται και ερμηνεύει τα κλινικά, εργαστηριακά και επιδημιολογικά στοιχεία που προκύπτουν από την εφαρμογή του προγράμματος σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

(δ) Συνδράμει τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) στην οργάνωση του ετήσιου προγραμματισμού των δειγματοληψιών, όταν αυτό ζητηθεί, καθώς και στην αποτελεσματικότερη διενέργεια της επιδημιολογικής έρευνας στα θετικά με Τρομώδη Νόσο κοπάδια.

(ε) Εισηγείται ή/και λαμβάνει κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος.

(στ) Χειρίζεται όλα τα θέματα που σχετίζονται με τα αντικείμενα, τους στόχους και τα αποτελέσματα του Προγράμματος, και παρέχει στα αρμόδια Κοινοτικά Όργανα και τους Διεθνείς Οργανισμούς τα απαραίτητα κάθε φορά στοιχεία.

(ζ) Εισηγείται τον ορισμό των Φορέων εφαρμογής του Προγράμματος και τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του Προγράμματος.

(η) Οργανώνει και συμμετέχει σε εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις κτηνιάτρων και κτηνοτρόφων που διοργανώνονται ανά την Χώρα για την αποτελεσματικότερη διάγνωση της νόσου, την ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων ως προς την εφαρμογή του προγράμματος των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

2. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς ΜΣΕ

2.1 Ορισμός Εθνικού Εργαστηρίου Αναφοράς ΜΣΕ

Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Λάρισας της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ορίζεται ως Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για:

(α) Τις ταχείες ανοσολογικές διαγνωστικές μεθόδους που εφαρμόζονται στην Ελλάδα, όπως καθορίζονται στο Παράρτημα Χ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και στο Παράρτημα Ι της παρούσας,

(β) τις επιβεβαιωτικές δοκιμές ανοσοαποτύπωσης Western blot, για την επιβεβαίωση των θετικών στις ταχείες δοκιμές για ΜΣΕ δειγμάτων προβάτων και αιγών, καθώς και των δειγμάτων των κλινικών υπόπτων ως προς την τρομώδη νόσο προβάτων και αιγών,

(γ) τον διαχωρισμό μεταξύ ΣΕΒ και Κλασικής Τρομώδους Νόσου, με μοριακές δοκιμές ανοσοαποτύπωσης Western blot υψηλής ευαισθησίας, σε επιβεβαιωμένα θετικά δείγματα προβάτων και αιγών,

(δ) τον διαχωρισμό με δοκιμή ανοσοαποτύπωσης της Κλασικής από την Άτυπη μορφή της Τρομώδους Νόσου,

(ε) τις γονοτυπικές αναλύσεις στα δείγματα εγκεφαλικού ιστού ή αίματος προβάτων, (στ) τις γονοτυπικές αναλύσεις στα δείγματα εγκεφαλικού ιστού ή αίματος αιγών.

2.2 Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις του Εθνικού Εργαστηρίου Αναφοράς ΜΣΕ.

Κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς ΜΣΕ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις:

(α) Προβαίνει σε εξέταση δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από κλινικές ύποπτα πρόβατα και αίγες, τα οποία αποστέλλονται από ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, με ταχείες ανοσολογικές δοκιμές και επιβεβαιωτικές δοκιμές ανοσοαποτύπωσης Western blot.

(β) Προβαίνει σε επιβεβαιωτικές δοκιμές στα δείγματα με θετικά αποτελέσματα από τις ταχείες ανοσολογικές δοκιμές που έχουν προηγηθεί.

(γ) Προβαίνει σε διάκριση μεταξύ του νοσογόνου παράγοντα της ΣΕΒ και της Τρομώδους Νόσου (discriminatory test), σε επιβεβαιωμένα θετικά δείγματα, με την εφαρμογή της μοριακής δοκιμής CEA, για την οποία πήρε έγκριση από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μετά από επιτυχίες εξετάσεις με σκοπό την εξακρίβωση του ειδικού αιτιολογικού παράγοντα.

(δ) Προβαίνει σε γονοτυπικές αναλύσεις σε δείγματα αίματος προβάτων και αιγών από εκμεταλλεύσεις μολυσμένες με Τρομώδη Νόσο.

(ε) Προβαίνει σε γονοτυπικές αναλύσεις σε δείγματα αίματος στο πλαίσιο αναπαραγωγής ανθεκτικών ζώων έναντι της Κλασικής Τρομώδους Νόσου.

(στ) Προβαίνει σε γονοτυπικές αναλύσεις δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού ζώων των οποίων η εξέταση με την ταχεία μέθοδο που έχει προηγηθεί είχε αρνητικό αποτέλεσμα και τα οποία δεν προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που συμμετέχουν σε πρόγραμμα αναπαραγωγής ανθεκτικών έναντι της Κλασικής Τρομώδους Νόσου ζώων.

(ζ) Παρακολουθεί και ενημερώνεται για τις διεθνείς εξελίξεις σε τομείς που αφορούν τη διάγνωση των ΣΕΒ-ΜΣΕ, τις εξετάσεις γονοτύπησης αιγοπροβάτων και θεμάτων εργαστηριακής διερεύνησης, έτσι ώστε να εναρμονίζεται έγκαιρα και ανάλογα και να παρέχει πληροφορίες και διευκρινίσεις εφαρμοστικού και τεχνικού χαρακτήρα.

(η) Προωθεί, όποτε κριθεί αναγκαίο, επιβεβαιωμένα θετικά δείγματα εγκεφαλικού ιστού, από πρόβατα και αίγες, στο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για ιστοπαθολογικές και ανοσοϊστοχημικές εξετάσεις.

(θ) Ενημερώνει άμεσα με ηλεκτρονική αλληλογραφία και κατόπιν εγγράφως την αρμόδια Κτηνιατρική Αρχή σχετικά με τα αποτελέσματα των εξετάσεων που πραγματοποιεί, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υποδείγματα εγγράφων του Εγχειριδίου Οδηγίων Εφαρμογής του Προγράμματος των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

(ι) Συνδράμει τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ στη διενέργεια επιδημιολογικής διερεύνησης επί θετικού αποτελέσματος.

(ια) Τηρεί αρχείο των εξετάσεων που πραγματοποιεί και των ενεργειών στις οποίες προβαίνει, κατ' εφαρμογή του Προγράμματος και καταχωρεί στην ψηφιακή εφαρμογή «Εργαστηριακά ΣΕΒ-ΜΣΕ» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) Κτηνιατρικής τα αποτελέσματα των εξετάσεων που διενεργεί.

(ιβ) Διατηρεί στελέχη από θετικά δείγματα για οποιαδήποτε διερεύνηση.

(ιγ) Συνεργάζεται με τα Εξουσιοδοτημένα για τη διάγνωση των ΜΣΕ Εργαστήρια με σκοπό τον συντονισμό για ομοιόμορφη εφαρμογή και ερμηνεία των αποτελεσμάτων των διαγνωστικών δοκιμών των ΜΣΕ.

(ιδ) Συνεργάζεται με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για οποιαδήποτε καινούργια δεδομένα αναφορικά με τις διαγνωστικές δοκιμές και υφίσταται έλεγχο από αυτό, με δοκιμασίες αξιολόγησης ικανοτήτων (proficiency tests) για όλες τις διαγνωστικές δοκιμές που εφαρμόζονται.

(ιε) Συνεργάζεται με τις αρμόδιες Κεντρικές Αρχές της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και παρέχει την συνδρομή του σε επιθεωρήσεις ή άλλους ελέγχους που πραγματοποιούνται στη χώρα από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(ιστ) Συμμετέχει σε συναντήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του συντονισμού και της εποπτείας των ΜΣΕ μεταξύ της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, των Εργαστηρίων και των Κτηνιατρικών Αρχών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

(ιζ) Συνεργάζεται με τις Αρχές και τους Φορείς που συμμετέχουν στο πρόγραμμα δημιουργίας ανθεκτικών γονότυπων.

(ιη) Οργανώνει και συμμετέχει, σε συνεργασία με την Κεντρική Αρμόδια Αρχή, σε εκπαιδευτικές και ενημερωτικές κτηνιάτρων και κτηνοτρόφων που διοργανώνονται ανά την Χώρα για την πληρέστερη εφαρμογή του Προγράμματος των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

3. Εξουσιοδοτημένα Εργαστήρια για τη διάγνωση των ΜΣΕ με ταχείες ανοσολογικές δοκιμές

3.1 Ορισμός των Εξουσιοδοτημένων Εργαστηρίων των ΜΣΕ για ταχείες ανοσολογικές δοκιμές

Για την εφαρμογή ταχείων ανοσολογικών μεθόδων, για την διάγνωση των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά, σε δείγματα εγκεφαλικού ιστού εξουσιοδοτούνται τα ακόλουθα Εργαστήρια

(α) Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για πρόβατα και αίγες που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων Ιωαννίνων, Θεσπρωτίας, Κέρκυρας, Λευκάδας, Πρέβεζας, Άρτας, Αιτωλοακαρνανίας, Λάρισας, Τρικάλων και Καρδίτσας.

(β) Το Τμήμα Μοριακής Διαγνωστικής, Αφθώδη Πυρετού, Ιολογικών, Ρικετσιακών και Εξωτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για πρόβατα και αίγες που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων Αττικής, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Βοιωτίας, Ευρυτανίας, Εύβοιας, Ζακύνθου, Ηλείας, Μεσσηνίας, Αχαΐας, Αρκαδίας, Λακωνίας, Κορίνθου, Αργολίδας, Χίου, Λέσβου, Σάμου, Κυκλάδων, Δωδεκανήσου, Κεφαλληνίας, Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου και Λασιθίου.

(γ) Το Τμήμα Ιολογικών-Ρικετσιακών Νοσημάτων και ΜΣΕ της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για πρόβατα και αίγες που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Δράμας, Καβάλας, Φλώρινας, Ξερρών, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Πέλλας, Ημαθίας, Πιερίας, Κοζάνης, Γρεβενών, Καστοριάς και Μαγνησίας.

Στο πλαίσιο της επιτήρησης και ελέγχου του προγράμματος δίνεται η δυνατότητα παρέκκλισης από την προηγούμενη κατανομή, παρουσία ειδικών συνθηκών. Η αποστολή των δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από πρόβατα και αίγες των Περιφερειακών Ενοτήτων μπορεί να πραγματοποιείται σε εξουσιοδοτημένο εργαστήριο δι-

αφορετικό από το παραπάνω ορισμένο, μετά από αιτιολογημένο αίτημα των αρμόδιων Κτηνιατρικών Αρχών και σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Αρμόδιας Αρχής.

3.2 Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις των Εξουσιοδοτημένων Εργαστηρίων των ΜΣΕ για ταχείες ανοσολογικές δοκιμές

Κατά την εφαρμογή του Προγράμματος τα Εξουσιοδοτημένα Εργαστήρια της παρ. 3.1 του παρόντος άρθρου, έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις:

(α) Εκτελούν ταχείες δοκιμές στα δείγματα εγκεφαλικού ιστού από

(αα) πρόβατα και αίγες που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση,

(αβ) νεκρά πρόβατα και αίγες,

(αγ) πρόβατα και αίγες μολυσμένων εκμεταλλεύσεων που θανατώνονται και καταστρέφονται, τα οποία λαμβάνονται και αποστέλλονται από τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ αρμοδιότητάς τους.

(β) Σε περίπτωση θετικού ή ύποπτου αποτελέσματος της εξέτασης διαβιβάζουν το δείγμα στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για επιβεβαίωση του αποτελέσματος.

(γ) Ενημερώνουν άμεσα εγγράφως, την αρμόδια Κτηνιατρική Αρχή σχετικά με τα αποτελέσματα των εξετάσεων που πραγματοποιούν χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υποδείγματα εγγράφων του Εγχειριδίου Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

(δ) Συγκεντρώνουν δείγματα εγκεφαλικού ιστού ζώων, αρνητικά στις ταχείες δοκιμές, τα οποία προωθούν στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τις ΜΣΕ για γονοτυπικές αναλύσεις.

(ε) Τηρούν αρχείο των εξετάσεων που πραγματοποιούν και των ενεργειών στις οποίες προβαίνουν κατ'εφαρμογή του Προγράμματος και καταχωρούν άμεσα τα αποτελέσματα των αναλύσεων τους στην ψηφιακή εφαρμογή «Εργαστηριακά ΣΕΒ-ΜΣΕ» του ΟΠΣ Κτηνιατρικής, και κατά προτεραιότητα για κάθε θετικό ή ύποπτο αποτέλεσμα ταχείας δοκιμής.

(στ) Συνεργάζονται μεταξύ τους και με το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τις ΜΣΕ με σκοπό τον συντονισμό για ομοιόμορφη εφαρμογή και ερμηνεία των αποτελεσμάτων των διαγνωστικών δοκιμών των ΜΣΕ.

(ζ) Συνεργάζονται με τις αρμόδιες Κεντρικές Αρχές της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και παρέχουν την συνδρομή τους σε επιθεωρήσεις ή άλλους ελέγχους που πραγματοποιούνται στην Χώρα από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(η) Συνεργάζονται και συμμετέχουν σε συναντήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του συντονισμού και της εποπτείας των ΣΕΒ-ΜΣΕ μεταξύ της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, των Εργαστηρίων και των Κτηνιατρικών Αρχών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

4. Τμήμα Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακών Υπηρεσιών της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ΥΠΑΑΤ

(α) Είναι υπεύθυνο για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση, την βελτίωση και την τεχνική υποστήριξη της ψηφιακής

εφαρμογής για την καταχώρηση των δειγματοληψιών των ΜΣΕ, καθώς και την ανάπτυξη νέων εφαρμογών που θα υποστηρίξουν το σύνολο των δράσεων του Προγράμματος των ΜΣΕ.

(β) Είναι υπεύθυνο για την εκπαίδευση των κτηνιάτρων στην χρήση των συγκεκριμένων εφαρμογών.

Υπεύθυνο για την διαχείριση των εφαρμογών, καθώς και των πληροφοριών που προέρχονται από αυτές, είναι το Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων.

5. Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Γενικών Διευθύνσεων (Περιφερειακή) Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών

Είναι υπεύθυνες για την εποπτεία και τον συντονισμό της πορείας του προγράμματος ΣΕΒ στην περιοχή αρμοδιότητάς τους. Για το σκοπό αυτό προβαίνουν στις παρακάτω ενέργειες:

(α) Ορίζουν με Απόφαση τον υπεύθυνο του Προγράμματος επιτήρησης της νόσου για την Περιφέρεια, το όνομα του οποίου γνωστοποιούν μαζί με τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας του στην Κεντρική Αρμόδια Αρχή.

(β) Συνεργάζονται με τις Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ με στόχο την ορθότερη εφαρμογή του προγράμματος των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

(γ) Δίνουν τις κατάλληλες οδηγίες στις Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ της περιοχής αρμοδιότητάς τους, σε εφαρμογή συντονιστικών εντολών της Κεντρικής Αρμόδιας Αρχής.

(δ) Εποπτεύουν τις Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ της περιοχής αρμοδιότητάς τους όσον αφορά την ορθή υλοποίηση του προγράμματος και ιδιαίτερα την καταγραφή των δειγματοληψιών στην ψηφιακή εφαρμογή «Εργαστηριακά ΣΕΒ-ΜΣΕ» του ΟΠΣ Κτηνιατρικής. Κατά περίπτωση, και κατόπιν εγκυκλίου της Κεντρικής Αρμόδιας Αρχής, συμβάλλουν στην καταχώρηση δειγματοληψιών με σκοπό την πλήρη και έγκαιρη εγγραφή τους στο ΟΠΣ.

(ε) Διατηρούν, βάσει των στοιχείων που αποστέλλονται από τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ, συγκεκριμένο ηλεκτρονικό αρχείο δεδομένων με τα πλήρη στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών συντεταγμένων, των επιδημιολογικών δεδομένων και των οικονομικών αποζημιώσεων που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος, κάθε μίας θετικής εκμετάλλευσης των ΠΕ της περιοχής αρμοδιότητάς τους. Επαληθεύουν τα απαραίτητα οικονομικά στοιχεία αναφορικά με τα ποσά των δοθέντων οικονομικών αποζημιώσεων και διαβιβάζουν όλα τα δεδομένα για τελική επεξεργασία στην Κεντρική Αρμόδια Αρχή, με συχνότητα και λεπτομέρειες καθοριζόμενες από σχετική εγκύκλιο και ανάλογες της πορείας του Προγράμματος.

(στ) Συνεργάζονται τόσο με την Κτηνιατρική Αρχή της ΠΕ όσο και με το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς ΜΣΕ και το Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για την αποτελεσματικότερη διενέργεια της επιδημιολογικής έρευνας σε εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο κρούσμα ΜΣΕ.

(ζ) Συνεργάζονται με την αρμόδια Κεντρική Αρχή της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και παρέχουν την συνδρομή τους σε επιθεωρήσεις ή ελέγχους που πραγματοποιούνται στη χώρα από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(η) Δύνανται να οργανώνουν, σε συνεργασία με την Κεντρική Αρμόδια Αρχή, και συμμετέχουν σε εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις κτηνιάτρων της περιοχής αρμοδιότητάς τους για την αποτελεσματικότερη διάγνωση και την εφαρμογή του προγράμματος της ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

(θ) Οργανώνουν ενημερωτική εκστρατεία σε περιφερειακό επίπεδο για την ευαισθητοποίηση της γεωργικής κοινότητας και της συναφούς βιομηχανίας σχετικά με τους στόχους, το περιεχόμενο και τις διαδικασίες του προγράμματος.

6. Κτηνιατρικές Αρχές των Περιφερειακών Ενοτήτων (Τμήματα Κτηνιατρικής των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής - ΔΑΟΚ, Διευθύνσεις ή Υποδιευθύνσεις).

Οι Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ είναι υπεύθυνες για την οργάνωση, συντονισμό και εφαρμογή της ενεργητικής και παθητικής επιτήρησης και των μέτρων εξάλειψης των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά, συμπεριλαμβανομένης και της επιβολής των κυρώσεων του ν. 4235/2014 (Α' 32), στην περιοχή αρμοδιότητάς τους.

Ειδικότερα έχουν τις παρακάτω υποχρεώσεις και αρμοδιότητες

(α) Ορίζουν με Απόφαση τον υπεύθυνο κτηνίατρο του Προγράμματος επιτήρησης των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά της ΠΕ αρμοδιότητάς τους, το όνομα του οποίου γνωστοποιούν, μαζί με τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας του, στην Κεντρική Αρμόδια Αρχή και στη Διεύθυνση Κτηνιατρικής της Περιφέρειας στην οποία υπάγονται.

(β) Προγραμματίζουν τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των μηνιαίων δειγματοληψιών του προσεχούς έτους, πριν την λήξη του τρέχοντος, για τα πρόβατα και τις αίγες που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση στα σφαγεία, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής της Περιφέρειας και τα Τοπικά Αγροτικά Κτηνιατρεία ή Κέντρα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών της περιοχής αρμοδιότητάς τους, προκειμένου να προσεγγίσουν τους ετήσιους στόχους του Προγράμματος.

(γ) Συλλέγουν και αποστέλλουν τον απαιτούμενο, για την περιοχή αρμοδιότητάς τους, αριθμό δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από σφαγμένα, νεκρά ή κλινικά ύποπτα πρόβατα και αίγες, ακολουθώντας τις διαδικασίες που περιγράφονται και χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υποδείγματα εγγράφων που περιέχονται στο Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

(δ) Καταχωρούν άμεσα τις δειγματοληψίες στην ψηφιακή εφαρμογή «Εργαστηριακά ΣΕΒ-ΜΣΕ» του ΟΠΣ Κτηνιατρικής.

(ε) Συλλέγουν και αποστέλλουν δείγματα αίματος για γονοτυπικό έλεγχο από πρόβατα και αίγες για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά και παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη

στους κτηνοτρόφους για την επιλογή των ανθεκτικών και την απομάκρυνση των ευαίσθητων γονότυπων, μετά την λήψη των αποτελεσμάτων των γονοτυπικών αναλύσεων στην εν λόγω εκμετάλλευση.

(στ) Διατηρούν ατομικό αρχείο για κάθε μία ύποπτη ή θετική στην Τρομώδη Νόσο εκμετάλλευση, το οποίο περιλαμβάνει τα δελτία εξέτασης όλων των νεκρών και σφαγμένων ζώων της εκμετάλλευσης, και τηρούν μητρώο στο οποίο καταγράφονται όλες οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε κάθε θετική εκμετάλλευση κατ'εφαρμογή του παρόντος Προγράμματος, και τα αποτελέσματα αυτών των ενεργειών. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εκμεταλλεύσεων που εντάσσονται στο πρόγραμμα εντατικής επιτήρησης, διατηρούν ειδικό αρχείο με τις εν λόγω εκμεταλλεύσεις, το οποίο περιλαμβάνει την ανάλογη τεκμηρίωση για τους λόγους και τα κριτήρια που δικαιολογούν την απόφαση ένταξής τους στο πρόγραμμα αυτό. Καταρτίζουν κατάσταση με πλήρη στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών συντεταγμένων, των επιδημιολογικών δεδομένων και των οικονομικών αποζημιώσεων που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος, κάθε μίας θετικής εκμετάλλευσης των ΠΕ της περιοχής αρμοδιότητάς τους. Αποστέλλουν όλα τα στοιχεία στην αρμόδια Διεύθυνση Κτηνιατρικής της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, με συχνότητα και λεπτομέρειες καθοριζόμενες από σχετική εγκύκλιο και ανάλογες της πορείας του Προγράμματος.

(ζ) Συνεργάζονται τόσο με τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής της Περιφέρειας, όσο και με το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς ΜΣΕ και το Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για την αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση της επιδημιολογικής έρευνας στις θετικές εκμεταλλεύσεις.

(η) Επιβλέπουν και πιστοποιούν την ορθή εφαρμογή καθαρισμού και απολύμανσης σε κάθε εκμετάλλευση με θετικό κρούσμα Τρομώδους Νόσου.

(θ) Κοινοποιούν στο Τμήμα Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στη Διεύθυνση Κτηνιατρικής της Περιφέρειας τα κατάλληλα, κατά περίπτωση, διοικητικά έγγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

(ι) Κοινοποιούν στους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων που διενεργούνται σε ζώα της εκμετάλλευσής τους και διατηρούν αντίγραφο όλων των εργαστηριακών εξετάσεων στον ατομικό φάκελο της εκμετάλλευσης.

(ια) Επιβάλλουν τις προβλεπόμενες κυρώσεις, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των διατάξεων της παρούσας απόφασης. Επιπλέον, διασφαλίζουν ότι στην περίπτωση χρήσης της παρέκκλισης που αναφέρεται στο σημείο (ε) της παρ. 2 του άρθρου 8 της

παρούσας, ο αριθμός των ζώων που προορίζονται για θανάτωση στο τέλος της περιόδου καθυστέρησης δεν είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των ζώων αμέσως μετά την επιβεβαίωση του κρούσματος-δείκτη.

(ιβ) Δύνανται να οργανώνουν, σε συνεργασία με την Κεντρική Αρμόδια Αρχή, και συμμετέχουν σε εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις κτηνιάτρων της περιοχής αρμοδιότητάς τους, για την αποτελεσματικότερη διάγνωση της νόσου και την εφαρμογή του προγράμματος των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστά.

(ιγ) Οργανώνουν ενημερωτική εκστρατεία σε τοπικό επίπεδο για την ευαισθητοποίηση της κτηνοτροφικής κοινότητας και της συναφούς βιομηχανίας σχετικά με τους στόχους, το περιεχόμενο και τις διαδικασίες του Προγράμματος.

(ιδ) Ενημερώνουν το αρμόδιο Τμήμα των Περιφερειακών Ενοτήτων στο οποίο ανήκει ο Επόπτης Κυκλοφορίας Ζωοτροφών για την ύπαρξη εκμετάλλευσης με θετικό κρούσμα Τρομώδους Νόσου, για την πραγματοποίηση δειγματοληψίας στις ζωοτροφές της εκμετάλλευσης ή/και του προμηθευτή ζωοτροφών της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης, τα αποτελέσματα και συμπεράσματα της οποίας συμπεριλαμβάνονται στην επιδημιολογική έρευνα που διεξάγουν.

(ιε) Συνεργάζονται με τις Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Γενικών Δ/νσεων Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, με στόχο την ορθότερη εφαρμογή του Προγράμματος των ΜΣΕ.

(ιστ) Συνεργάζονται με την Κεντρική Αρμόδια Αρχή της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και παρέχουν την συνδρομή τους σε επιθεωρήσεις ή ελέγχους που πραγματοποιούνται στη χώρα από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Υπεύθυνοι εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών

Όλες οι εκμεταλλεύσεις προβάτων και αιγών της χώρας, συμπεριλαμβανομένων των κλειστών ή πειραματικών ποιμνίων που διατηρούνται σε Κέντρα, Ινστιτούτα ή Φορείς που τελούν υπό την εποπτεία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας ή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, συμμετέχουν υποχρεωτικά στις δειγματοληψίες και οι υπεύθυνοί τους υποχρεούνται (α) να συνεργάζονται με τις Κτηνιατρικές Αρχές των Περιφερειακών Ενοτήτων, για την εφαρμογή του παρόντος Προγράμματος. Ειδικότερα, είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν άμεσα (σε διάστημα μικρότερο των 24 ωρών) τις Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ σε κάθε περίπτωση:

(αα) Προβάτου ή αίγας που εμφανίζει νευρολογικές διαταραχές ή διαταραχές της συμπεριφοράς ή προοδευτική υποβάθμιση της γενικής κατάστασης που συνδέεται με προσβολή του κεντρικού νευρικού συστήματος, για περαιτέρω κλινική και εργαστηριακή διερεύνηση,

(αβ) νεκρού προβάτου ή αίγας (ηλικίας μεγαλύτερης των 18 μηνών) στην εκμετάλλευσή τους, για τη λήψη δείγματος εγκεφαλικού ιστού. Τουλάχιστον ένα νεκρό πρόβατο ή αίγα από κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διερευνάται εργαστηριακά κάθε έτος.

(β) Οι υπεύθυνοι εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν στον ατομικό φάκελο της εκτροφής όλα τα αποτελέσματα των εργαστηριακών

εξετάσεων που διενεργούνται σε ζώα της εκμετάλλευσής τους και παράλληλα να ενημερώνουν το μητρώο της εκμετάλλευσης για οποιοσδήποτε μεταβολές στον πληθυσμό της εκμετάλλευσης.

(γ) Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών στις οποίες έχουν επιβεβαιωθεί θετικά ως προς την Τρομώδη Νόσο κρούσματα και βρίσκονται υπό επιτήρηση υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τα περιοριστικά μέτρα και τις υποδείξεις των Κτηνιατρικών Αρχών των ΠΕ.

(δ) Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών στις οποίες έχουν επιβεβαιωθεί θετικά ως προς την Τρομώδη Νόσο κρούσματα και των εκμεταλλεύσεων όπου έχουν διενεργηθεί εργαστηριακές εξετάσεις για ΜΣΕ και ήταν αρνητικές υποχρεούνται να διατηρούν στο αρχείο της εκμετάλλευσης όλα τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του Προγράμματος για τις ΜΣΕ, που διεξήχθησαν σε σφάγια, σε νεκρά ή κλινικά ύποπτα ζώα που θανατώθηκαν και καταστράφηκαν. Στο συγκεκριμένο αρχείο θα συμπεριλαμβάνονται και τα αρνητικά αποτελέσματα.

8. Υπεύθυνοι λειτουργίας των σφαγείων

Οι υπεύθυνοι λειτουργίας των σφαγείων προβάτων και αιγών υποχρεούνται:

(α) Να συνεργάζονται με τις αρμόδιες Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ, να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις αυτών και να τροποποιούν τον εβδομαδιαίο προγραμματισμό σφαγών προβάτων και αιγών, όπου και όταν απαιτείται για την επίτευξη των προβλεπόμενων στο άρθρο 1 στόχων της παρούσας, σύμφωνα πάντα με τις υποδείξεις των αρμόδιων Κτηνιατρικών Αρχών των ΠΕ.

(β) να εξασφαλίζουν ότι ο προ σφαγής κλινικός έλεγχος των προβάτων και αιγών και η μετά την σφαγή επιθεώρηση των σφάγιων πραγματοποιείται υπό κατάλληλες συνθήκες σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 2019/627 της Επιτροπής της 15ης Μαρτίου 2019 και αριθ. 853/2004.

(γ) να εξασφαλίζουν ότι η συλλογή των απαραίτητων δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από σφαγέντα πρόβατα και αίγες διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001.

9. Υπεύθυνοι εγκεκριμένων μονάδων αποτέφρωσης ή συναποτέφρωσης και μεταποίησης κατηγορίας 1

Οι υπεύθυνοι των εγκεκριμένων μονάδων αποτέφρωσης ή συναποτέφρωσης ή μεταποίησης κατηγορίας 1, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 1069/2009, υποχρεούνται να συνεργάζονται και να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των αρμοδίων Κτηνιατρικών Αρχών των ΠΕ για την πληρέστερη εφαρμογή των διατάξεων του παραπάνω κανονισμού.

10. Επιτροπή για τις Μεταδοτικές Σπογγώδεις Εγκεφαλοπάθειες

10.1 Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συγκροτείται κοινή Επιτροπή για το Πρόγραμμα Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ) στα Μικρά Μηρυκαστά και για το Πρόγραμμα Επιτήρησης, Ελέγχου και Εξάλειψης της Σπογγώδους Εγκεφαλοπάθειας των Βοοειδών (ΣΕΒ), η οποία αποτελείται από:

(α) Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ως Πρόεδρο,

(β) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

(γ) τον αρμόδιο του Προγράμματος υπάλληλο του Τμήματος Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο οποίος καθορίζεται με Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων,

(δ) τον αρμόδιο του Εθνικού Εργαστηρίου Αναφοράς για τις ΜΣΕ,

(ε) δύο κτηνίατρος από τα Εξουσιοδοτημένα Εργαστήρια των ΜΣΕ για ταχείες ανοσολογικές δοκιμές της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης,

(στ) έναν κτηνίατρο από το Εξουσιοδοτημένο Εργαστήριο των ΜΣΕ για ταχείες ανοσολογικές δοκιμές της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών,

(ζ) έναν κτηνίατρο από κάθε Περιφέρεια, υπεύθυνο για τον συντονισμό, την εφαρμογή και την εποπτεία του Προγράμματος στην Περιφέρεια αυτή,

(η) έναν υπάλληλο του Τμήματος Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακών Υπηρεσιών της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

10.2 Εάν κριθεί σκόπιμο, στις συσκέψεις της Επιτροπής μπορούν να προσκαλούνται εξειδικευμένοι επιστήμονες από φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και τα Ερευνητικά Κέντρα, καθώς και άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και των Περιφερειών.

10.3 Έργο της Επιτροπής είναι να αξιολογεί την πορεία του Προγράμματος, να καταγράφει τις αδυναμίες του συστήματος επιτήρησης και να σχεδιάζει ένα πλαίσιο δράσεων για την βελτίωση του Προγράμματος και την επίτευξη των εκάστοτε στόχων. Η επικοινωνία των μελών πραγματοποιείται μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, συσκέψεων ή τηλεδιάσκεψης.

Άρθρο 4

Σύστημα Επιτήρησης ΜΣΕ Μικρών Μηρυκαστικών

1. Επιτήρηση εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών

Σε όλες τις εκμεταλλεύσεις προβάτων και αιγών της Χώρας (συμπεριλαμβανομένων των κλειστών ή πειραματικών ποιμνίων που διατηρούνται σε Κέντρα, Ινστιτούτα ή Φορείς που τελούν υπό την εποπτεία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Χώρας ή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) διενεργείται κλινικός έλεγχος, που αποσκοπεί στον εντοπισμό κλινικά ύποπτων για ΜΣΕ ζώων, σε όλα τα ζώα της εκμετάλλευσης, στο πλαίσιο των συνήθων κτηνιατρικών δραστηριοτήτων για την παροχή περίθαλψης, την εφαρμογή προγραμμάτων ελέγχου/εγκρίζωσης νοσημάτων, την έκδοση ή τον έλεγχο εγγράφων ή υγειονομικών πιστοποιητικών ή αδειών μετακίνησης ζώων, τη διενέργεια επιδημιολογι-

κών ερευνών, τη συλλογή δειγμάτων για διαγνωστικούς σκοπούς κ.λπ.

Η επιτήρηση ασκείται κατά προτεραιότητα και με ιδιαίτερη προσοχή σε εκμεταλλεύσεις οι οποίες διατηρούν πρόβατα και αιγες που:

(α) Κατάγονται από Χώρες ή Κράτη Μέλη, όπου έχουν εκδηλωθεί κρούσματα ΜΣΕ σε αυτόχθονα ζώα,

(β) ενδέχεται να έχουν καταναλώσει ζωοτροφές μολυσμένες με τον αιτιολογικό παράγοντα των ΜΣΕ,

(γ) είναι απόγονοι θηλυκών ζώων προσβεβλημένων από ΜΣΕ.

2. Επιτήρηση προβάτων και αιγών που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Η επιτήρηση των προβάτων και αιγών που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση περιλαμβάνει τη συλλογή δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών.

Ο συνολικός αριθμός δειγμάτων από ολόκληρη την επικράτεια σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο παράρτημα ΙΙΙ Κεφάλαιο Α παρ. ΙΙ σημείο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001, καθορίζεται στις δέκα χιλιάδες ανά είδος ζώου.

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η συλλογή του συνόλου των παραπάνω δειγμάτων, ανά ζωικό είδος, μπορεί να αντικατασταθεί, κατά ανώτατο όριο, το 50% αυτών με δείγματα από νεκρά ζώα του ίδιου ζωικού είδους και ηλικίας άνω των δεκαοκτώ (18) μηνών, σε αναλογία ένα προς ένα. Τα δείγματα αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται στον αριθμό των δειγμάτων που καθορίζονται στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

Εξαιρούνται από την υποχρεωτική δειγματοληψία για ΜΣΕ από πρόβατα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση οι ΠΕ Βορείου, Δυτικού, Κεντρικού και Νότιου Τομέα Αθηνών, ενώ από αιγες που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση οι ΠΕ Βορείου, Δυτικού, Κεντρικού και Νότιου Τομέα Αθηνών, όπως και οι ΠΕ Σάμου, Χίου, Κέρκυρας και Ζακύνθου, λόγω της γεωγραφικής τους θέσης ή/και της σύνθεσης του ζωικού τους κεφαλαίου.

3. Επιτήρηση προβάτων και αιγών που δεν σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Εφαρμόζεται σε πρόβατα και αιγες ηλικίας άνω των 18 μηνών, όλων των εκμεταλλεύσεων της Χώρας, τα οποία βρίσκονται νεκρά ή ετοιμοθάνατα (ανεξαρτήτως αιτίας θανάτου) ή έχουν θανατωθεί για οποιοδήποτε λόγο, με εξαίρεση την θανάτωση στο πλαίσιο εκστρατείας καταπολέμησης επιζωοτικής νόσου (π.χ. επιζωοτία αφθώδους πυρετού).

Ο συνολικός αριθμός των δειγμάτων από ολόκληρη την επικράτεια σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο παράρτημα ΙΙΙ κεφάλαιο Α παρ. ΙΙ σημείο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001 καθορίζεται στις δέκα χιλιάδες ανά είδος ζώου.

Εξαιρούνται από την υποχρεωτική δειγματοληψία για ΜΣΕ από νεκρά πρόβατα και αιγες οι ΠΕ Βορείου, Δυτικού, Κεντρικού και Νότιου Τομέα Αθηνών, όπως και οι ΠΕ Σάμου, Χίου, Κέρκυρας και Ζακύνθου, καθώς και τα νησιά των Σποράδων, της Σαμοθράκης της Θάσου και των Κυθήρων, λόγω της γεωγραφικής τους θέσης ή/και της σύνθεσης του ζωικού τους κεφαλαίου.

4. Επιτήρηση εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών, με επιβεβαιωμένα κρούσματα Τρομώδους Νόσου

Η επιτήρηση εκμεταλλεύσεων προβάτων και αιγών μολυσμένων με Τρομώδη Νόσο περιλαμβάνει τον τακτικό κλινικό έλεγχο όλων των ζώων της εκμετάλλευσης και την εργαστηριακή εξέταση δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού, με ταχείες δοκιμές, ζώων ηλικίας άνω των δεκαοκτώ (18) μηνών, τα οποία:

(α) Προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση ή

(β) είναι κλινικά ύποπτα ή

(γ) βρίσκονται νεκρά ή ετοιμοθάνατα, ανεξάρτητα από την αιτία θανάτου ή

(δ) θανατώθηκαν για οποιαδήποτε αιτία.

5. Γονοτυπικές αναλύσεις

Στο πλαίσιο της επιτήρησης των ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών, που περιγράφεται στο παρόν πρόγραμμα, γονοτυπικές αναλύσεις διενεργούνται:

(α) Σε κάθε θετικό κρούσμα Τρομώδους Νόσου που ανιχνεύεται στα πρόβατα και τις αίγες στο πλαίσιο της επιτήρησης. Συγκεκριμένα, για τα πρόβατα καθορίζεται ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion στα κωδικόνια 136, 154 και 171 και για τις αίγες καθορίζεται ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion στα κωδικόνια 146 και 222, με σκοπό την διαπίστωση ανθεκτικών γονότυπων. Κρούσματα ΜΣΕ σε πρόβατα με γονότυπους που κωδικοποιούν αλανίνη (A) και στα δύο αλληλόμορφα στο κωδικόνιο 136, αργινίνη (R) και στα δύο αλληλόμορφα στο κωδικόνιο 154 και αργινίνη (R) και στα δύο αλληλόμορφα στο κωδικόνιο 171, αναφέρονται αμέσως στην Κεντρική Αρμόδια Αρχή κι εκείνη με τη σειρά της ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ στις περιπτώσεις που το θετικό κρούσμα ΜΣΕ είναι κρούσμα άτυπης τρομώδους νόσου, προσδιορίζεται και ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion για το κωδικόνιο 141. Κρούσματα ΜΣΕ που εντοπίζονται σε αίγες με γονότυπους που κωδικοποιούν σερίνη (S) ή ασπαρτικό οξύ (D) σε τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο στο κωδικόνιο 146 και/ή λυσίνη (K) σε τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο στο κωδικόνιο 222 επίσης αναφέρονται αμέσως στην Κεντρική Αρμόδια Αρχή κι εκείνη με τη σειρά της ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

(β) Σε δείγματα αίματος προβάτων και αιγών από εκμεταλλεύσεις μολυσμένες με Τρομώδη Νόσο, στο πλαίσιο εφαρμογής μέτρων εκρίζωσης της νόσου.

(γ) Σε δείγματα αίματος προβάτων και αιγών με σκοπό την αναπαραγωγή ζώων ανθεκτικών στις ΜΣΕ.

(δ) Μια φορά σε περίοδο τριών ετών για τουλάχιστον 1560 τυχαία δείγματα κριών (αίμα ή εγκεφαλικός ιστός) που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που δε συμμετέχουν σε πρόγραμμα αναπαραγωγής ανθεκτικών προβάτων έναντι της Κλασικής Τρομώδους Νόσου.

Στα δείγματα των περ. (γ) και (δ) προσδιορίζεται ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion για τα κωδικόνια 136, 141, 154 και 171.

Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο εφαρμογής της επιτήρησης, ελέγχου και εξάλειψης των ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά και αναπαραγωγής ανθεκτικών στις ΜΣΕ προβατοειδών και αιγοειδών, η γονοτυπική ανάλυση του αίματος ή λοιπών ιστών που συλλέγονται για σκοπούς του Προγράμματος λαμβάνει χώρα μόνο στο Κτηνιατρικό

Εργαστήριο Λάρισας της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς ΜΣΕ).

Άρθρο 5

1. Γενικοί κανόνες δειγματοληψίας, κατανομή δειγμάτων ανά Περιφερειακή Ενότητα και μέγεθος δείγματος

(α) Τα προς εξέταση δείγματα εγκεφαλικού ιστού πρέπει να προέρχονται από πρόβατα και αίγες ηλικίας άνω των 18 μηνών. Η ηλικία των κατάλληλων για δειγματοληψία ζώων επιβεβαιώνεται από τα μητρώα ή τα έγγραφα μετακίνησης που αναφέρονται στο σημείο 1 β), γ) και δ) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου ή βάσει της οδοντοφυΐας (να έχουν ανατείλει από τα ούλα περισσότεροι από δύο μόνιμοι κοπτήρες).

(β) Όλες οι επίσημα καταγεγραμμένες εκμεταλλεύσεις προβάτων και αιγών συμμετέχουν υποχρεωτικά στη δειγματοληψία. Προτεραιότητα δίνεται σε εκμεταλλεύσεις οι οποίες δεν έχουν υποβληθεί ποτέ ξανά σε δειγματοληψία και σε εκείνες με περισσότερα από 100 ζώα στις οποίες δεν ανιχνεύτηκε ποτέ κρούσμα ΜΣΕ σε προηγούμενους ελέγχους.

(γ) Βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001, στα πλαίσια της ορθής επιτήρησης της νόσου και σύμφωνα με την ενήλικο πληθυσμό προβατινών κι αιγών της χώρας, πρέπει, σε ετήσια βάση, να εξετάζονται, κατ' ελάχιστο, 20.000 δείγματα εγκεφαλικού ιστού από πρόβατα και 20.000 δείγματα εγκεφαλικού ιστού από αίγες. Η ετήσια κατανομή του ακριβούς αριθμού των απαιτούμενων δειγμάτων ανά ΠΕ, όσον αφορά τα ζώα που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση και αυτών που δεν σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, καθορίζεται με μέριμνα της Κεντρικής Αρμόδιας Αρχής.

(δ) Το πρόγραμμα δειγματοληψιών στο σφαγείο, σε πρόβατα και αίγες ηλικίας άνω των 18 μηνών που σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, εφαρμόζεται χωρίς διακοπή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Οι υπεύθυνοι φορείς εφαρμογής του προγράμματος προγραμματίζουν τις μηνιαίες δειγματοληψίες για πρόβατα και αίγες που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με την ετήσια κατανομή τους. Η επιλογή των δειγμάτων στο σφαγείο πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική για κάθε περιοχή και να γίνεται κατά τρόπο που να αποφεύγεται η υπερεκπροσώπηση μιας ομάδας ζώων όσον αφορά την εκμετάλλευση προέλευσης, την ηλικία, τη φυλή, το φύλο, την παραγωγική κατεύθυνση ή άλλο χαρακτηριστικό. Εάν δεν επιτευχθεί ο μηνιαίος στόχος, λόγω εποχιακών σφαγών, τότε ο αριθμός των μηνιαίων δειγμάτων ανακατανέμεται, ούτως ώστε να επιτευχθεί ο ετήσιος στόχος δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού από πρόβατα και αίγες που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

(ε) Ακολουθούνται οι τεχνικές οδηγίες για την διαδικασία της δειγματοληψίας καθώς και οι οδηγίες για την συλλογή, συσκευασία και αποστολή των δειγμάτων, που περιλαμβάνονται στο Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του Προγράμματος ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά και συμπληρώνονται τα κατάλληλα έγγραφα σύμφωνα με τα υποδείγματα.

2. Χώροι άσκησης της επιτήρησης

Η επιτήρηση για τις ΜΣΕ, ασκείται στους ακόλουθους χώρους:

(α) Σε όλες τις εκμεταλλεύσεις μικρών μηρυκαστικών της χώρας, συμπεριλαμβανομένων και των κλειστών ή πειραματικών ποιμνίων που διατηρούνται σε Κέντρα, Ινστιτούτα ή Φορείς που τελούν υπό την εποπτεία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η επιτήρηση αυτή αποσκοπεί στον εντοπισμό κλινικά υπόπτων ζώων. Εάν κατά την εφαρμογή της επιτήρησης εντοπιστούν κλινικά ύποπτα ζώα σε εκμετάλλευση που δεν συμμετείχε ποτέ σε δειγματοληψία για ΜΣΕ ή σε εκμετάλλευση που έγινε δειγματοληψία στο παρελθόν με αρνητικά αποτελέσματα για ΜΣΕ, τότε ακολουθούνται οι διαδικασίες που περιγράφονται στο άρθρο 7 της παρούσας. Εάν πρόκειται για θετική εκμετάλλευση που βρίσκεται ήδη υπό επιτήρηση (δηλαδή εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο θετικό κρούσμα) τότε δείγμα εγκεφαλικού ιστού από το ύποπτο κρούσμα αποστέλλεται στο αρμόδιο εργαστήριο για περαιτέρω διερεύνηση,

(β) σε όλα τα σφαγεία της χώρας στο πλαίσιο,

(βα) της υποχρεωτικής τυχαίας δειγματοληψίας εγκεφαλικού ιστού από πρόβατα και αίγες (άνω των 18 μηνών) για εργαστηριακή εξέταση ΜΣΕ,

(ββ) του προ σφαγής ελέγχου που αποσκοπεί στον εντοπισμό προβάτων και αιγών με νευρολογικές διαταραχές, διαταραχές της συμπεριφοράς ή προοδευτική υποβάθμιση της γενικής κατάστασης που συνδέεται με προσβολή του κεντρικού νευρικού συστήματος (κλινικά ύποπτα ζώα).

Τα σφάγια των αιγοπροβάτων που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και υποβάλλονται σε εξέταση ταχείας δοκιμής για ΜΣΕ, παραμένουν υπό επίσημο έλεγχο και αναμένεται να λάβουν την απαραίτητη σφραγίδα καταλληλότητας του επίσημου υγειονομικού ελέγχου, που προβλέπεται στο άρθρο 48 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 627/2019, μόνο όταν το αποτέλεσμα της εξέτασης αποδειχθεί αρνητικό. Όλα τα μέρη των εν λόγω σφάγιων, συμπεριλαμβανομένου και του δέρματος, παραμένουν υπό επίσημο έλεγχο έως ότου εκδοθεί αρνητικό αποτέλεσμα, εκτός από τα ζωικά υποπροϊόντα που καταστρέφονται άμεσα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009.

Άρθρο 6

Ηλεκτρονική Καταχώρηση των δειγματοληψιών των ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών

Η ηλεκτρονική καταγραφή των απαραίτητων στοιχείων κάθε δειγματοληψίας για τις ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών, καθώς και των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών εξετάσεων που διενεργούνται, είναι υποχρεωτική. Πραγματοποιείται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) της Κτηνιατρικής, στην ψηφιακή εφαρμογή «Δειγματοληψία ΣΕΒ-ΜΣΕ».

Οι πληροφορίες καταχωρίζονται ηλεκτρονικά άμεσα, αρχικά από τους αρμόδιους υπαλλήλους των Κτηνιατρικών Αρχών των ΠΕ, σχετικά με τα στοιχεία της δειγματοληψίας (ημερομηνία, στοιχεία του ζώου εκμετάλλευσης

κ.λπ.) και εν συνεχεία από τους υπαλλήλους των Κτηνιατρικών Εργαστηρίων, σχετικά με τα αποτελέσματα.

Άρθρο 7

Μέτρα επί υποψίας ΜΣΕ μικρών μηρυκαστικών

Εάν υπάρχει υποψία για ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά, δηλαδή σε περίπτωση:

(α) Θετικού αποτελέσματος ταχείας δοκιμής για ΜΣΕ ή

(β) κλινικής υποψίας κατά τον προ της σφαγής έλεγχο ή

(γ) κλινικής υποψίας σε ζωντανό ζώο εκμετάλλευσης, τότε:

1. Με απόφαση της αρμόδιας Κτηνιατρικής Αρχής της ΠΕ στην οποία ανήκει η εκμετάλλευση προέλευσης του ζώου ή το σφαγείο λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα

(α) Όλα τα ευαίσθητα είδη ζώων της εκμετάλλευσης υπόκεινται σε περιορισμό των μετακινήσεων μέχρι να γνωστοποιηθούν τα αποτελέσματα της κλινικής και επιδημιολογικής έρευνας που διεξάγονται από τις αρμόδιες αρχές.

(β) Το κλινικά ύποπτο ζώο θανατώνεται και δείγμα εγκεφαλικού ιστού αποστέλλεται στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για εργαστηριακή εξέταση.

(γ) Εφόσον πρόκειται για σφάγιο, μετά το θετικό αποτέλεσμα της ταχείας δοκιμής, όλα τα τεμάχια του σώματος του ζώου, συμπεριλαμβανομένης της δοράς, καταστρέφονται με αποτέφρωση.

(δ) Το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα που προέρχονται από τα αιγοπρόβατα της υπό επίσημο έλεγχο εκμετάλλευσης, τα οποία υπάρχουν στην εν λόγω εκμετάλλευση από την ημερομηνία κατά την οποία υπάρχει υπόνοια παρουσίας ΜΣΕ, μέχρι τη στιγμή που είναι διαθέσιμα τα αποτελέσματα των εξετάσεων επιβεβαίωσης, χρησιμοποιούνται μόνο εντός της εν λόγω εκμετάλλευσης.

Η εκμετάλλευση εξακολουθεί να υπόκειται σε επίσημο έλεγχο μέχρι γνωστοποίησης του εργαστηριακού αποτελέσματος της επιβεβαιωτικής δοκιμής.

2. Με ευθύνη της αρμόδιας τοπικής Κτηνιατρικής Αρχής εξασφαλίζεται ότι οι ακόλουθες ενέργειες λαμβάνουν χώρα σε κάθε περίπτωση που τίθεται υποψία ΜΣΕ σε εκμετάλλευση μικρών μηρυκαστικών:

(α) Ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τη συμπτωματολογία, την παθογένεια και την επιδημιολογία των ΜΣΕ.

(β) Επεξήγηση των ισχυόντων νομικών, διοικητικών και οικονομικών μέτρων.

(γ) Έγγραφο ενημέρωση του ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης για τις υποχρεώσεις του που αφορούν την τήρηση των περιοριστικών μέτρων στις μετακινήσεις ζώων της εκμετάλλευσης (δηλαδή απαγόρευση εισόδου και εξόδου ζώων από την ύποπτη εκμετάλλευση), τα οποία εξακολουθούν να υφίστανται μέχρι γνωστοποίησης του αποτελέσματος της επιβεβαιωτικής δοκιμής.

(δ) Ατομική σήμανση με ηλεκτρονικά μέσα και καταγραφή όλων των ζώων της εκμετάλλευσης.

(ε) Λήψη του ιστορικού της εκμετάλλευσης και διεξαγωγή επιδημιολογικής έρευνας. Εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι η εκμετάλλευση που βρισκόταν το ζώο, όταν ενέκυψαν οι υπόνοιες ΜΣΕ, δεν είναι η εκμετάλλευση στην

οποία το ζώο μολύνθηκε, οι αρμόδιες τοπικές Κτηνιατρικές Αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να τεθούν σε επίσημη επιτήρηση και οι δύο εκμεταλλεύσεις στις οποίες βρισκόταν το ζώο.

(στ) Κλινική εξέταση όλων των ζώων για διαπίστωση τυχόν συμπτωμάτων που θέτουν υποψία ΜΣΕ.

(ζ) Θανάτωση των ύποπτων ζώων, συλλογή κατάλληλου δείγματος για εργαστηριακή εξέταση και ακολούθως αποτέφρωση των πτωμάτων.

3. Άρση των μέτρων που επιβλήθηκαν επί υποψίας

Με απόφαση αρμόδιας τοπικής Κτηνιατρικής Αρχής και κατόπιν αρνητικής ταχείας ή επιβεβαιωτικής δοκιμής αίρονται τα παραπάνω επιβληθέντα μέτρα.

4. Για την τεκμηρίωση της εφαρμογής των μέτρων επί υποψίας ΜΣΕ καθώς και της άρσης αυτών, συμπληρώνονται και κοινοποιούνται στην Κεντρική Αρμόδια Αρχή τα ανάλογα κατά περίπτωση διοικητικά έγγραφα που περιλαμβάνονται στο Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του προγράμματος ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

Άρθρο 8

Μέτρα επί επιβεβαιώσεως Κλασικής Τρομώδους Νόσου μικρών μηρυκαστικών

1. Γενικά μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασικής Τρομώδους νόσου

1.1 Σε κάθε περίπτωση επιβεβαίωσης Κλασικής Τρομώδους Νόσου, με ευθύνη της αρμόδιας τοπικής Κτηνιατρικής Αρχής, διενεργείται έρευνα για τον εντοπισμό:

(α) Των γονέων, εφόσον μπορούν να ευρεθούν, και σε περίπτωση που η νόσος επιβεβαιώθηκε σε θηλυκό ζώο, όλων των εμβρύων ή ωαρίων και των τελευταίων απογόνων του,

(β) όλων των άλλων μηρυκαστικών που βρίσκονται στην εκμετάλλευση όπου εκτράφηκε το ζώο στο οποίο επιβεβαιώθηκε η νόσος και παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης ΜΣΕ, πέραν αυτών που αναφέρονται στην παραπάνω περίπτωση,

(γ) της πιθανής προέλευσης της νόσου,

(δ) άλλων εκμεταλλεύσεων στις οποίες

(δα) υπάρχουν ζώα, έμβρυα ή ωάρια τα οποία πιθανολογείται ότι έχουν μολυνθεί με τον ίδιο παράγοντα ΜΣΕ,

(δβ) έχουν χρησιμοποιηθεί μολυσμένες ζωοτροφές,

(δγ) υπάρχουν ζώα που ήρθαν σε επαφή με την ίδια πηγή μόλυνσης ή με ζώα της μολυσμένης εκμετάλλευσης,

(ε) των βοσκοτόπων που χρησιμοποίησε το κοπάδι τον τελευταίο χρόνο. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται γη ως βοσκότοπος πολλών κοπαδιών, η εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων μπορεί να περιοριστεί μόνο στο κοπάδι στο οποίο εμφανίστηκε το κρούσμα, υπό την προϋπόθεση ότι, κατόπιν στάθμισης όλων των επιδημιολογικών παραγόντων, δεν προκύπτει κίνδυνος διασποράς της νόσου στα υπόλοιπα κοπάδια.

Τα αποτελέσματα της παραπάνω έρευνας κοινοποιούνται στην Κεντρική Αρμόδια Αρχή, ενώ σχετική ενημέρωση λαμβάνουν και οι Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ, στην αρμοδιότητα των οποίων υπάγονται εκμεταλλεύσεις οι οποίες, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, ενδέχεται να σχετίζονται με την μολυσμένη εκμετάλλευση.

1.2 Με ευθύνη της αρμόδιας τοπικής Κτηνιατρικής Αρχής εξασφαλίζεται ότι οι ακόλουθες ενέργειες λαμβάνουν χώρα σε κάθε περίπτωση εκμετάλλευσης με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασικής Τρομώδους Νόσου σε πρόβατο ή αίγα:

(α) Ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τη συμπτωματολογία, την παθογένεια και την επιδημιολογία των ΜΣΕ.

(β) Επεξήγηση των ισχυόντων νομικών, διοικητικών και οικονομικών μέτρων.

(γ) Έγγραφο ενημέρωσης του ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης για τις υποχρεώσεις του που αφορούν την τήρηση των περιοριστικών μέτρων στις μετακινήσεις ζώων της εκμετάλλευσης και για τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων που διεξήχθησαν στα ζώα αυτής.

(δ) Ατομική σήμανση με ηλεκτρονικά μέσα και καταγραφή όλων των ζώων της εκμετάλλευσης.

(ε) Λήψη του ιστορικού της εκμετάλλευσης και διεξαγωγή επιδημιολογικής έρευνας.

(στ) Κλινική εξέταση όλων των ζώων για τη διαπίστωση τυχόν συμπτωμάτων που θέτουν υποψία ΜΣΕ σε άλλα ζώα της εκμετάλλευσης.

(ζ) Ενημέρωση του αρμόδιου Τμήματος της Περιφερειακής Ενότητας στο οποίο ανήκει ο Οπόπτης Κυκλοφορίας Ζωοτροφών για,

(ζα) την ύπαρξη εκμετάλλευσης με θετικό κρούσμα Τρομώδους Νόσου,

(ζβ) την πραγματοποίηση δειγματοληψίας στις ζωοτροφές της εκμετάλλευσης ή/και του προμηθευτή ζωοτροφών της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης,

(ζγ) τα αποτελέσματα της εργαστηριακής εξέτασης των δειγμάτων ζωοτροφών που λαμβάνονται και,

(ζδ) την καταστροφή των μολυσμένων ζωοτροφών.

1.3 Παράλληλα, η αρμόδια τοπική Κτηνιατρική Αρχή αξιολογεί μία σειρά επιδημιολογικών παραγόντων και κινδύνων σταθμίζοντας τα ακόλουθα κριτήρια ποσοστό προσβολής κοπαδιού > = 5% (αριθμός ζώων με κλινικά συμπτώματα/σύνολο εκτρεφόμενων ζώων > = 5%), ηλικία εκδήλωσης των κλινικών συμπτωμάτων (η ηλικία εκδήλωσης κλινικών συμπτωμάτων μειώνεται όσο το ποσοστό προσβολής της εκμετάλλευσης αυξάνεται), παρουσία ή μη άλλης μολυσμένης εκμετάλλευσης στην ΠΕ, παρουσία ή μη άλλης μολυσμένης εκμετάλλευσης σε ακτίνα 3 χλμ, εκμετάλλευση που εφαρμόζει κατά κόρον εκτατικό σύστημα εκτροφής, χρήση ή μη κοινών βοσκοτόπων, εκμετάλλευση με ιστορικό πολλών αγοραπωλησιών ζώων, πρακτικές διαχείρισης και διατροφής της εκμετάλλευσης που ενοχοποιούν τη διασπορά του μολυσματικού παράγοντα της νόσου. Με βάση το πόρισμα του επιδημιολογικού κινδύνου η Κτηνιατρική Αρχή των ΠΕ εισηγείται, τα κατάλληλα μέτρα για την εκρίζωση της νόσου στην εκτροφή, προτείνοντας την ένταξή της σε μία από τις ακόλουθες επιλογές:

(i) Πρόγραμμα θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής μόνο των επιρρεπών ζώων,

(ii) πρόγραμμα θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής όλων των ζώων,

(iii) πρόγραμμα εντατικής επιτήρησης,

Σε περίπτωση που από την επιδημιολογική διερεύνηση προκύπτουν βάσιμες υποψίες για τη μόλυνση εκμεταλλεύσεων οι οποίες βρίσκονται υπό την αρμοδιότητα άλλων ΠΕ, υπεύθυνες για τη διαχείριση και την επιβολή μέτρων σε αυτές είναι οι Κτηνιατρικές Αρχές των ΠΕ αυτών.

2. Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασικής Τρομώδους νόσου.

2.1 Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται σε εκμετάλλευση που ακολουθεί τα μέτρα της επιλογής (i) της υποπαρ. 1.3 του παρόντος, για την εκρίζωσης της νόσου.

Με απόφαση της αρμόδιας τοπικής Κτηνιατρικής Αρχής, σε εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασικής Τρομώδους Νόσου και έπειτα από συναίνεση του ιδιοκτήτη για ένταξη στο πρόγραμμα «θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής μόνο των επιρρεπών ζώων», επιβάλλονται άμεσα τα ακόλουθα μέτρα

Α) Υποχρεωτική αιμοληψία όλων των ζώων της εκμετάλλευσης για τη διενέργεια γονοτυπικών αναλύσεων. Της αιμοληψίας μπορεί να εξαιρούνται τα αμνοερίφια ηλικίας κάτω των τριών μηνών υπό τον όρο ότι σφάζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όχι αργότερα από την ηλικία των τριών μηνών.

Β) Μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του γονοτυπικού ελέγχου διατηρούνται μόνο τα πρόβατα και οι αίγες με ανθεκτικούς γονότυπους. Πρόβατα και αίγες με ευαίσθητους γονότυπους, θανατώνονται χωρίς καθυστέρηση και καταστρέφονται με αποτέφρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1069/2009. Ειδικότερα, στη μολυσμένη εκμετάλλευση θανατώνονται και καταστρέφονται όλα τα ζώα πρόβατα και αίγες της εκμετάλλευσης που εξετάστηκαν σύμφωνα με την έρευνα των προηγούμενων παραγράφων εκτός από:

(α) Τα κριάρια αναπαραγωγής με ARR/ARR,

(β) τα αιγοειδή που φέρουν τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα αλληλόμορφα K222, D146 και S146,

(γ) τις προβατίνες αναπαραγωγής με ένα τουλάχιστον ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο. Σε περίπτωση που οι προβατίνες αυτές κυοφορούν κατά το διάστημα του γονοτυπικού ελέγχου, διατηρούνται και τα αρνιά που θα γεννήσουν, εφόσον ο γονότυπός τους πληροί τις προϋποθέσεις της υποπαραγράφου αυτής.

(δ) τα πρόβατα με τουλάχιστον ένα ARR αλληλόμορφο γονίδιο, μόνον προκειμένου αργότερα να οδηγηθούν σε σφαγή για ανθρώπινη κατανάλωση.

(ε) τα αμνοερίφια ηλικίας κάτω των τριών μηνών υπό τον όρο ότι σφάζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όχι αργότερα από την ηλικία των τριών μηνών.

Γ) Από όλα τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών που καταστρέφονται, λαμβάνονται δείγματα εγκεφαλικού ιστού για εργαστηριακή εξέταση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον πίνακα της παρ. 2.2 του παρόντος άρθρου.

Δ) Κατά παρέκκλιση από τα παραπάνω, μπορούν να εφαρμοστούν μέτρα που παρατίθενται ακολούθως στα σημεία i), ii) και iii)

i) Αντικατάσταση της θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής των επιρρεπών ζώων που αναφέρονται παραπάνω από τη σφαγή τους για ανθρώπινη κατανάλωση υπό τους όρους ότι:

- Τα ζώα θα διατεθούν για κατανάλωση εντός της ελληνικής επικράτειας,

- όλα τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών που εσφάγησαν για ανθρώπινη κατανάλωση, υποβάλλονται σε δοκιμές για παρουσία ΜΣΕ σύμφωνα με τις εγκεκριμένες εργαστηριακές μεθόδους.

ii) Καθυστέρηση της γονοτυπικής εξέτασης και επακόλουθης θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής ή σφαγής για κατανάλωση από τον άνθρωπο των ευαίσθητων ζώων για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Η περίπτωση αυτή μπορεί να εφαρμοστεί σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το κρούσμα-δείκτης έχει επιβεβαιωθεί σε χρόνο κοντά στην περίοδο τοκετού, υπό τον όρο ότι οι προβατίνες και/ή οι αίγες και τα νεογνά τους κρατούνται απομονωμένα από προβατοειδή και/ή αιγοειδή άλλων εκμεταλλεύσεων καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου.

iii) Καθυστέρηση της θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής ή σφαγής για κατανάλωση από τον άνθρωπο των ευαίσθητων ζώων για μια περίοδο τριών ετών κατά ανώτατο όριο από την ημερομηνία επιβεβαίωσης του κρούσματος-δείκτη, σε κοπάδια αιγοπροβάτων και εκμεταλλεύσεις όπου τα αιγοπρόβατα συνυπάρχουν. Η εφαρμογή της παρέκκλισης που ορίζεται στην παρούσα παράγραφο περιορίζεται σε περιπτώσεις που η αρμόδια τοπική Κτηνιατρική Αρχή κρίνει ότι δεν μπορεί να διαχειριστεί την επιδημιολογική κατάσταση χωρίς τη θανάτωση των σχετικών ζώων, χωρίς όμως αυτό να είναι δυνατό να λάβει χώρα άμεσα λόγω του χαμηλού επιπέδου αντίστασης του πληθυσμού των αιγοπροβάτων στη νόσο και λοιπών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένου του οικονομικού. Στην περίπτωση αυτή, τα κριάρια αναπαραγωγής με γονότυπο διαφορετικό του ARR/ARR θανατώνονται ή στερώνονται, χωρίς καθυστέρηση, και εφαρμόζονται όλα τα πιθανά μέτρα για την ταχεία δημιουργία γενετικής αντίστασης στον πληθυσμό των προβατοειδών και/ή αιγοειδών της εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της προγραμματισμένης αναπαραγωγής και θανάτωσης των προβατινών με σκοπό την αύξηση του αλληλόμορφου ARR και την εξάλειψη του αλληλόμορφου VRQ. Αντίστοιχα για τα αιγοειδή ο στόχος είναι η αύξηση του αλληλόμορφου K222, D146 ή S146 στους γεννήτορες και κυρίως στους τράγους. Μέχρι το πέρας της περιόδου καθυστέρησης, τα ευαίσθητα ζώα πρέπει να έχουν οδηγηθεί σε θανάτωση και καταστροφή.

Στην περίπτωση εφαρμογής της παρέκκλισης που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο, στην εκμετάλλευση εφαρμόζονται τα μέτρα που αναφέρονται στο σημείο 3 του παρόντος άρθρου, έως την ολοκλήρωση των σχετικών ενεργειών εκρίζωσης της νόσου, ενώ μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών εκρίζωσης, εφαρμόζονται οι περιορισμοί που προβλέπονται στο σημείο 4 του παρόντος άρθρου.

2.2 Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται σε εκμετάλλευση που ακολουθεί τα μέτρα της επιλογής (ii) της υποπαρ. 1.3 του παρόντος, για την εκρίζωσης της νόσου

Με απόφαση της αρμόδιας τοπικής Κτηνιατρικής Αρχής, σε εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασικής Τρομώδους Νόσου και έπειτα από συναίνεση

του ιδιοκτήτη για ένταξη στο πρόγραμμα «θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής όλων των ζώων», επιβάλλονται τα ακόλουθα μέτρα:

Α) Θανάτωση και ολοσχερής καταστροφή χωρίς καθυστέρηση όλων των ζώων της εκμετάλλευσης καθώς και των ωαρίων από τα θηλυκά ζώα αν υπάρχουν και διατηρούνται. Ακολουθεί, άμεσα, καταστροφή των πτωμάτων των ζώων με αποτέφρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1069/2009.

Β) Προσδιορίζεται ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion των προβατοειδών της εκμετάλλευσης 50 ζώων κατ' ανώτατο όριο.

Γ) Τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών που θανατώνονται για καταστροφή υποβάλλονται σε δοκιμή για την παρουσία ΜΣΕ σύμφωνα με τις εγκεκριμένες εργαστηριακές μεθόδους. Ο ελάχιστος αριθμός δειγμάτων εγκεφαλικού ιστού για εργαστηριακή διερεύνηση με ταχείες δοκιμές, από τα ζώα ηλικίας άνω των δεκαοκτώ (18) μηνών, που θανατώνονται και καταστρέφονται, δίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Αριθμός ζώων ηλικίας > 18 μηνών που θανατώνονται και καταστρέφονται	Δείγματα για εξέταση με ταχείες δοκιμές
70 (ή λιγότερα)	Όλα τα ζώα
80	68
90	73
100	78
120	86
140	92
160	97
180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 ή περισσότερα	150

Δ) Κατά παρέκκλιση από τις συνθήκες που ορίζονται από την παραπάνω επιλογή μπορεί να εφαρμοστούν τα μέτρα που παρατίθενται στα στοιχεία i) και ii):

i) Αντικατάσταση της θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής χωρίς καθυστέρηση όλων των ζώων της εκμετάλλευσης με σφαγή για ανθρώπινη κατανάλωση χωρίς καθυστέρηση, υπό τον όρο ότι τα ζώα θα διατεθούν για κατανάλωση εντός της ελληνικής επικράτειας, καθώς και όλα τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών που εσφάγησαν για ανθρώπινη κατανάλωση υποβάλλονται σε δοκιμές για παρουσία ΜΣΕ σύμφωνα με τις εγκεκριμένες εργαστηριακές μεθόδους.

ii) Τα αμνοερίφια ηλικίας κάτω των τριών μηνών μπορεί να εξαιρεθούν από τη σφαγή και ολοσχερή καταστροφή χωρίς καθυστέρηση υπό τον όρο ότι σφάζονται

για ανθρώπινη κατανάλωση όχι αργότερα από την ηλικία των τριών μηνών.

Οι μετακινήσεις των ζώων που αναφέρονται στα σημεία i) και ii) από την εκμετάλλευση στο σφαγείο επιτρέπονται.

Μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών εκρίζωσης της νόσου από την εκμετάλλευση που επιβάλλονται από την επιλογή θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής εφαρμόζονται οι περιορισμοί που προβλέπονται στο σημείο 4 του παρόντος άρθρου.

2.3 Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται σε εκμετάλλευση που ακολουθεί τα μέτρα της επιλογής (iii) της υποπαρ. 1.3 του παρόντος, για την εκρίζωσης της νόσου

Η απόφαση της αρμόδιας τοπικής Κτηνιατρικής Αρχής να εντάξει την εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο κρούσμα Κλασικής Τρομώδους Νόσου στο πρόγραμμα «εντατικής επιτήρησης» λαμβάνεται όπου πληρούνται τα κριτήρια που ορίζονται σε τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις.

1. Είναι δύσκολο να επιτευχθεί αντικατάσταση αρσενικών προβατοειδών με γονότυπο ARR/ARR και θηλυκών προβατοειδών που φέρουν τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα VRQ, ή αιγοειδών που φέρουν τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα αλληλόμορφα K222, D146 και S146,

2. η συχνότητα του αλληλόμορφου ARR εντός της φυλής ή εντός της εκμετάλλευσης προβατοειδών ή των αλληλόμορφων K222, D146 και S146 εντός της φυλής ή εντός της εκμετάλλευσης αιγοειδών είναι χαμηλή,

3. όπου κριθεί αναγκαίο για να αποφευχθεί η αιμομικτική διασταύρωση,

4. κρίνεται αναγκαίο μετά από στάθμιση όλων των επιδημιολογικών παραγόντων που επηρεάζουν την πορεία της νόσου και μετά από συνεννόηση της Τοπικής με την Κεντρική Αρμόδια Αρχή.

Προσδιορίζεται ο γονότυπος της πρωτεΐνης Prion των αιγοπροβάτων της εκμετάλλευσης, συγκεκριμένα 50 ζώων κατά ανώτατο όριο από κάθε είδος, εντός περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία επιβεβαίωσης του κρούσματος-δείκτη κλασικής τρομώδους νόσου.

Στην περίπτωση που θα εντοπιστούν επιπλέον κρούσματα κλασικής τρομώδους νόσου στην εκμετάλλευση, η αρμόδια τοπική κτηνιατρική υπηρεσία αξιολογεί εκ νέου τη συνάφεια των λόγων και κριτηρίων που δικαιολογούν την απόφαση εφαρμογής των μέτρων του προγράμματος της εντατικής επιτήρησης και στην περίπτωση που συμπεραίνεται ότι η επιλογή αυτή δεν διασφαλίζει τον ενδεδειγμένο έλεγχο των εστιών, η Κτηνιατρική Αρχή οφείλει να αλλάξει τη διαχείριση της εκμετάλλευσης από την επιλογή του προγράμματος αυτού στην επιλογή είτε των παρ. 2.1, είτε 2.2 του παρόντος άρθρου.

Στην εκμετάλλευση ισχύουν οι υποχρεώσεις που ορίζονται στο σημείο 3 του παρόντος άρθρου.

Η τοπική κτηνιατρική υπηρεσία έχει την υποχρέωση να τηρεί αρχεία με τους λόγους και τα κριτήρια που δικαιολογούν την απόφαση επιλογής για την εφαρμογή του προγράμματος εντατικής επιτήρησης σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση.

3. Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται σε εκμετάλλευση που ακολουθεί τα μέτρα της επιλογής (iii) της υποπαρ. 1.3 του παρόντος και κατά τη διάρκεια της παρέκκλισης σύμφωνα με το σημείο 2.1 (iii) για την εκρίζωση της νόσου.

Μετά την έκδοση απόφασης εφαρμογής εξυγίανσης της εκμετάλλευσης μέσω της επιλογής (iii) της υποπαρ. 1.3 του παρόντος, ή κατά τη διάρκεια της περιόδου της παρέκκλισης που προβλέπεται στο σημείο 2.1 (iii) του παρόντος, η εκμετάλλευση υπόκειται στο πρωτόκολλο εντατικής επιτήρησης ΜΣΕ, στο οποίο περιλαμβάνονται οι παρακάτω υποχρεώσεις

1. Διενέργεια δοκιμών για την παρουσία ΜΣΕ σε όλα τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών που έχουν σφαγεί για κατανάλωση από τον άνθρωπο, πέθαναν ή θανατώθηκαν στην εκμετάλλευση, δεν θανατώθηκαν όμως στο πλαίσιο εκστρατείας εκρίζωσης άλλης νόσου, με εξαίρεση προβατοειδή με γονότυπο ARR/ARR και αιγοειδή που φέρουν τουλάχιστον ένα από τα αλληλόμορφα K222, D146 ή S146.

2. Μόνο τα ακόλουθα ζώα εισάγονται στην εκμετάλλευση:

(α) Κριάρια με γονότυπο ARR/ARR,

(β) προβατίνες που φέρουν τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ,

(γ) αίγες υπό τον όρο ότι πραγματοποιήθηκε διεξοδικός καθαρισμός και απολύμανση όλων των χώρων στέγασης των ζώων της εκμετάλλευσης, ύστερα από τη μείωση του ζωικού κεφαλαίου.

3. Μόνο τα ακόλουθα ζώα αναπαραγωγής και αναπαραγωγικό υλικό προβάτων και αιγών μπορούν να χρησιμοποιούνται στην εκμετάλλευση:

(α) Κριάρια με γονότυπο ARR/ARR,

(β) σπέρμα κριαριών με γονότυπο ARR/ARR,

(γ) έμβρυα με τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ,

(δ) τράγοι και αναπαραγωγικό υλικό αιγοειδών αναπαραγωγής με σκοπό τη δημιουργία γενετικής αντίστασης στον πληθυσμό αιγοειδών της εκμετάλλευσης.

4. Ωστόσο κατά παρέκκλιση των σημείων 2 και 3 του παρόντος μπορεί να επιτραπεί η εισαγωγή και χρήση στην εκμετάλλευση των παρακάτω:

(α) Κριών και σπέρματός τους που φέρει τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ,

(β) θηλυκών προβατοειδών που δεν φέρουν κανένα αλληλόμορφο VRQ,

(γ) εμβρύων που δεν φέρουν κανένα αλληλόμορφο VRQ, με την επιφύλαξη της τήρησης των ακόλουθων όρων:

(α') Η φυλή του ζώου που εκτρέφεται στην εκμετάλλευση είναι μία φυλή απειλούμενη με εξαφάνιση,

(β') η φυλή του ζώου που διατηρείται στην εκμετάλλευση υπόκειται σε πρόγραμμα αναπαραγωγής που αποσκοπεί στη διατήρηση της φυλής, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/1012 ή από αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 38 του εν λόγω κανονισμού, και

(γ') η συχνότητα του αλληλόμορφου ARR στην ίδια φυλή είναι μικρή.

5. Οι μετακινήσεις των ζώων από την εκμετάλλευση επιτρέπονται για σκοπούς απευθείας μεταφοράς προς

σφαγή για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή καταστροφής, αλλιώς υπόκεινται στις ακόλουθες προϋποθέσεις

(i) τα κριάρια και οι προβατίνες με γονότυπο ARR/ARR και τα αιγοειδή που φέρουν τουλάχιστον ένα από τα αλληλόμορφα K222, D146 ή S146 μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για κάθε σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της αναπαραγωγής, υπό τον όρο ότι μετακινούνται σε άλλη εκμετάλλευση που υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς λόγω ΜΣΕ,

(ii) τα αμνοερίφια μπορούν να μετακινηθούν σε άλλη εκμετάλλευση που βρίσκεται εντός της επικράτειας με μοναδικό σκοπό την πάχυνση πριν από τη σφαγή εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η εκμετάλλευση προορισμού δεν περιέχει άλλα αιγοπρόβατα από εκείνα που παχύνονται πριν από τη σφαγή,

- στο τέλος της περιόδου πάχυνσης τα αμνοερίφια που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται στα μέτρα εξάλειψης μεταφέρονται άμεσα σε σφαγείο, που βρίσκεται εντός της επικράτειας, για σφαγή όχι αργότερα από την ηλικία των δώδεκα μηνών.

6. Δεν πραγματοποιείται αποστολή σπέρματος, εμβρύων και ωαρίων εκτός της εκμετάλλευσης.

7. Η κοινή βοσκή όλων των αιγοπροβάτων στην εκμετάλλευση με αιγοπρόβατα άλλων εκμεταλλεύσεων απαγορεύεται κατά τη διάρκεια της περιόδου τοκετών. Εκτός της περιόδου τοκετού, η κοινή βόσκη καθορίζεται από την τοπική αρμόδια Κτηνιατρική Αρχή, έπειτα από στάθμιση όλων των επιδημιολογικών παραγόντων.

Οι περιορισμοί που ορίζονται στην τρέχουσα παράγραφο ισχύουν για χρονικό διάστημα δύο ετών έπειτα από την ανίχνευση της τελευταίας εστίας ΜΣΕ, εκτός της άτυπης τρομώδους νόσου, στις εκμεταλλεύσεις όπου έχει εφαρμοστεί η επιλογή εκρίζωσης μέσω του προγράμματος της εντατικής επιτήρησης ή η παρέκκλιση (iii) στην επιλογή της θανάτωσης και ολοσχερούς καταστροφής μόνο των επιρρεπών ζώων.

4. Ειδικά μέτρα που λαμβάνονται σε εκμετάλλευση που εφαρμόζει τα μέτρα της επιλογής (i) και (ii) της υποπαρ. 1.3 του παρόντος άρθρου για την εκρίζωση της νόσου μετά τη θανάτωση των ζώων είτε για καταστροφή είτε για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

Μετά τη θανάτωση και ολοσχερή καταστροφή ή σφαγή για κατανάλωση από τον άνθρωπο, όλων των ζώων που εντοπίστηκαν σε μολυσμένη εκμετάλλευση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα των παρ. 2.1 και 2.2 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι περιορισμοί:

1. Διενέργεια δοκιμών για την παρουσία ΜΣΕ σε όλα τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών που έχουν σφαγεί για κατανάλωση από τον άνθρωπο, πέθαναν ή θανατώθηκαν στην εκμετάλλευση, δεν θανατώθηκαν όμως στο πλαίσιο εκστρατείας εκρίζωσης άλλης νόσου, με εξαίρεση προβατοειδή με γονότυπο ARR/ARR και αιγοειδή που φέρουν τουλάχιστον ένα από τα αλληλόμορφα K222, D146 ή S146.

2. Μόνο τα ακόλουθα ζώα εισάγονται στην εκμετάλλευση:

(α) Κριάρια με γονότυπο ARR/ARR,

(β) προβατίνες που φέρουν τουλάχιστο ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ,

(γ) αίγες υπό τον όρο ότι πραγματοποιήθηκε διεξοδικός καθαρισμός και απολύμανση όλων των χώρων στέγασης των ζώων της εκμετάλλευσης, ύστερα από τη μείωση του ζωικού κεφαλαίου.

3. Μόνον τα ακόλουθα αρσενικά ζώα αναπαραγωγής και αναπαραγωγικό υλικό προβάτων και αιγών μπορούν να χρησιμοποιούνται στην εκμετάλλευση:

(α) Κριάρια με γονότυπο ARR/ARR,

(β) σπέρμα κριαριών με γονότυπο ARR/ARR,

(γ) έμβρυα με τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα αλληλόμορφο VRQ,

(δ) τράγοι και το αναπαραγωγικό υλικό αιγοειδών αναπαραγωγής με σκοπό τη δημιουργία γενετικής αντίστασης στον πληθυσμό αιγοειδών της εκμετάλλευσης.

4. Οι μετακινήσεις από την εκμετάλλευση επιτρέπονται είτε για σκοπούς καταστροφής, είτε υπόκεινται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Τα ακόλουθα ζώα μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για κάθε σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της αναπαραγωγής:

(i) Πρόβατα με γονότυπο ARR/ARR, με εξαίρεση τους κριούς με γονότυπο ARR/ARR που δεν θα μετακινούνται για ανθρώπινη κατανάλωση παρά μόνο μετά από βεβαίωση του αρμόδιου αγροτικού κτηνιατρείου ότι έχουν φτάσει στο τέλος της αναπαραγωγικής τους ζωής,

(ii) προβατίνες με ένα αλληλόμορφο ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο υπό τον όρο ότι μετακινούνται σε άλλες εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται σε περιορισμούς και μέτρα εξυγίανσης λόγω ΜΣΕ,

(iii) αιγοειδή τα οποία φέρουν τουλάχιστον ένα από τα αλληλόμορφα γονίδια K222, D146 και S146,

(iv) αιγοειδή υπό τον όρο ότι μετακινούνται σε άλλες εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται σε περιορισμούς και μέτρα εξυγίανσης λόγω ΜΣΕ.

β) Τα ακόλουθα ζώα μπορούν να μετακινηθούν από την εκμετάλλευση για απευθείας σφαγή και κατανάλωση από τον άνθρωπο:

(i) Προβατοειδή που φέρουν τουλάχιστον ένα αλληλόμορφο ARR,

(ii) αιγοειδή,

(iii) αμνοερίφια ηλικίας κάτω των τριών μηνών κατά την ημερομηνία σφαγής,

(iv) όλα τα ζώα στην περίπτωση εφαρμογής των παρεκκλίσεων που ορίζονται στα σημεία 2.1.(i) και 2.2.(i),

γ) τα αμνοερίφια μπορούν να μετακινηθούν σε άλλη εκμετάλλευση εντός της επικράτειας με σκοπό την πάχυνση πριν από τη σφαγή, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(i) Η εκμετάλλευση προορισμού δεν περιέχει άλλα αιγοπρόβατα από εκείνα που παχύνονται πριν από τη σφαγή,

(ii) στο τέλος της περιόδου πάχυνσης τα αμνοερίφια που προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που υπόκεινται στα μέτρα εξάλειψης μεταφέρονται άμεσα σε σφαγείο, που βρίσκεται εντός της επικράτειας, για σφαγή όχι αργότερα από την ηλικία των δώδεκα μηνών.

5. Οι περιορισμοί που αναφέρονται στα παραπάνω σημεία εξακολουθούν να ισχύουν για την εκμετάλλευση όπως ορίζεται από τα ακόλουθα:

(α) Έως την ημερομηνία που όλα τα προβατοειδή της εκμετάλλευσης έχουν φτάσει σε καθεστώς ARR/ARR υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν αιγοειδή στην εκμετάλλευση, ή

(β) έως την ημερομηνία που όλα τα αιγοειδή της εκμετάλλευσης φέρουν τουλάχιστον ένα από τα αλληλόμορφα K222, D146, ή S146, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν προβατοειδή στην εκμετάλλευση, ή

(γ) έως την ημερομηνία που στην εκμετάλλευση υπάρχουν μόνο προβατοειδή με γονότυπο ARR/ARR και μόνο αιγοειδή που φέρουν τουλάχιστον ένα από τα αλληλόμορφα K222, D146, ή S146, ή

(δ) για μία περίοδο δύο ετών από την ημερομηνία που όλα τα μέτρα που αναφέρονται στα σημεία 2.1 και 2.2 έχουν ολοκληρωθεί και δεν έχει εντοπιστεί άλλο κρούσμα ΜΣΕ, εκτός από άτυπη τρομώδη νόσο, κατά την εν λόγω περίοδο.

5. Επισημάνσεις που ισχύουν γενικά σε περίπτωση κρούσματος τρομώδους νόσου σε εκμεταλλεύσεις μικρών μηρυκαστικών

Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση όπου η ΣΕΒ και η άτυπη τρομώδης νόσος αποκλείονται σύμφωνα με τις εργαστηριακές μεθόδους και πρωτόκολλα ισχύουν τα ακόλουθα:

(α) Το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα που προέρχονται από τα ζώα που πρέπει να καταστραφούν ή να σφαγούν για ανθρώπινη κατανάλωση τα οποία ήταν στην εκμετάλλευση από την ημερομηνία επιβεβαίωσης του κρούσματος Κλασικής Τρομώδους Νόσου έως την ημερομηνία ολοκλήρωσης των μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν στην εκμετάλλευση όπως ορίζονται στα σημεία 2.1, 2.2 και 2.3 της παρ. 2, ή έως την άρση όλων των περιορισμών που ορίζονται στις παρ. 3 και 4 του παρόντος άρθρου, απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται για τη διατροφή μηρυκαστικών, εκτός από τη διατροφή μηρυκαστικών εντός της ίδιας της εκμετάλλευσης.

(β) Η διάθεση στην αγορά τέτοιων προϊόντων ως ζωοτροφών για μη μηρυκαστικά επιτρέπεται μόνο εντός της χώρας, με συνοδευτικό εμπορικό έγγραφο και σήμανση στις συσκευασίες που περιέχουν τις εν λόγω παρτίδες γάλακτος να φέρουν απαραίτητως την ευκρινή ένδειξη «όχι για τροφή σε μηρυκαστικά».

(γ) Σε περίπτωση εκμετάλλευσης με μείγμα αιγοπροβάτων που εμφανίζει κρούσμα της κλασικής τρομώδους νόσου, είναι δυνατή η εφαρμογή διαφορετικών μέτρων εκρίζωσης για τον υποπληθυσμό των προβατοειδών και των αιγοειδών της, ανάλογα με την αξιολόγηση των επί μέρους επιδημιολογικών χαρακτηριστικών της, κατά την κρίση της τοπικής κτηνιατρικής υπηρεσίας.

(δ) Η ανασύσταση της εκμετάλλευσης επιτρέπεται άμεσα αφού ολοκληρωθούν οι διαδικασίες καθαρισμού και απολύμανσης του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεών της, με την επίβλεψη της αρμόδιας Κτηνιατρικής Αρχής.

Η νεοευσταθείσα εκμετάλλευση εντάσσεται σε αυξημένα επιτήρηση, κλινική και εργαστηριακή, για τη διαπίστωση και κατάλληλη διερεύνηση νέων κρουσμάτων ΜΣΕ (κλινικά ύποπτα ή νεκρά ζώα). Διερευνώνται εργα-

στηριακά, δείγματα εγκεφαλικού ιστού από όλα τα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών, που πέθαναν ή θανατώθηκαν στην εκμετάλλευση (όχι όμως στο πλαίσιο εκστρατείας εκκρίζωσης νόσου), εκτός από πρόβατα γονότυπου ARR/ARR και αίγες που φέρουν τουλάχιστον ένα από τα αλληλόμορφα K222, D146 ή S146.

Η ανασύσταση πραγματοποιείται με την εισαγωγή των ακόλουθων ζώων:

(α) Κριοί με γονότυπο ARR/ARR,

(β) προβατίνες που φέρουν ένα τουλάχιστον αλληλόμορφο ARR και κανένα VRQ αλληλόμορφο γονίδιο,

(γ) αίγες υπό τον όρο ότι πραγματοποιήθηκε διεξοδικός καθαρισμός και απολύμανση όλων των χώρων στέγασης των ζώων της εκμετάλλευσης,

(δ) τράγοι και αναπαραγωγικό υλικό αιγοειδών αναπαραγωγής που φέρουν τουλάχιστον ένα από τα αλληλόμορφα K222, D146 ή S146, με σκοπό τη δημιουργία γενετικής αντίστασης στον πληθυσμό αιγοειδών της εκμετάλλευσης.

Σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί κρούσμα ΜΣΕ που έχει εισαχθεί από άλλη εκμετάλλευση, η τοπική Κτηνιατρική Αρχή πρέπει να αποφασίσει με βάση το ιστορικό του μολυσμένου ζώου, την εφαρμογή μέτρων εξάλειψης στην εκμετάλλευση καταγωγής επιπλέον, ή αντί της εφαρμογής μέτρων εξάλειψης στην εκμετάλλευση που επιβεβαιώθηκε η μόλυνση.

Σε περίπτωση που διατηρούνται περισσότερα από ένα κοπάδια ή αγέλες σε μία εκμετάλλευση, η εφαρμογή των μέτρων εξάλειψης μπορεί να περιοριστεί στο κοπάδι ή αγέλη όπου επιβεβαιώθηκε το κρούσμα ΜΣΕ, υπό τον όρο ότι έχει εξακριβωθεί ότι τα κοπάδια ή οι αγέλες ήταν απομονωμένα το ένα από το άλλο και η εξάπλωση της μόλυνσης μεταξύ τους μέσω της άμεσης ή έμμεσης επαφής είναι απίθανη.

Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται γη ως κοινός βοσκότοπος πολλών κοπαδιών ή αγελών, δίνεται η δυνατότητα να περιοριστεί η εφαρμογή των μέτρων εξάλειψης σε ένα ή περισσότερα κοπάδια ή αγέλες, αφού η τοπική κτηνιατρική υπηρεσία σταθμίσει όλους τους επιδημιολογικούς παράγοντες.

Για την τεκμηρίωση όλων των ενεργειών που αφορούν την εφαρμογή των παραπάνω μέτρων σε μολυσμένη εκμετάλλευση, συμπληρώνονται και κοινοποιούνται στην Κεντρική Αρμόδια Αρχή τα ανάλογα κατά περίπτωση διοικητικά έγγραφα που περιλαμβάνονται στο Εγχειρίδιο Οδηγιών Εφαρμογής του προγράμματος ΜΣΕ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

Εάν επιβεβαιωθεί κρούσμα Άτυπης Τρομώδους Νόσου κατά τη διάρκεια της εξάλειψης της κλασικής τρομώδους νόσου σε μολυσμένη εκμετάλλευση, δεν εφαρμόζονται επιπλέον μέτρα.

Άρθρο 9

Μέτρα μετά την επιβεβαίωση ΣΕΒ

1. Γενικά μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο κρούσμα ΣΕΒ

(α) Σε περίπτωση που η παρουσία ΣΕΒ δεν μπορεί να αποκλεισθεί μετά το αποτέλεσμα της δοκιμής δακτυλίου που διεξάγεται σύμφωνα με τις οδηγίες του Εγχειριδίου Προδιαγραφών για Διαγνωστικές Δοκιμές και Εμβόλια του ΟΙΕ, τίθεται αμέσως σε εφαρμογή το Σχέδιο Επει-

γουςας Δράσης για τη ΣΕΒ στα Μικρά Μηρυκαστικά και διενεργείται η παρακάτω έρευνα για τον εντοπισμό:

(αα) Των γονέων, εφόσον μπορούν να ευρεθούν, και σε περίπτωση που η νόσος επιβεβαιώθηκε σε θηλυκό ζώο, όλων των εμβρύων ή ωαρίων και των τελευταίων απογόνων του,

(αβ) όλων των ζώων της εκμετάλλευσης όπου εκτράφηκε το ζώο στο οποίο επιβεβαιώθηκε η νόσος που παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης με ΣΕΒ πέραν αυτών του αναφέρονται στην παραπάνω περίπτωση,

(αγ) της πιθανής προέλευσης της νόσου και τον εντοπισμό άλλων εκμεταλλεύσεων στις οποίες υπάρχουν ζώα, έμβρυα ή ωάρια τα οποία πιθανόν να έχουν μολυνθεί με τον παράγοντα ΣΕΒ ή να έχουν λάβει μολυσμένες ζωοτροφές ή ήρθαν σε επαφή με την ίδια πηγή μόλυνσης.

(β) Με ευθύνη της αρμόδιας αρχής της ΠΕ εξασφαλίζεται ότι οι ακόλουθες ενέργειες λαμβάνουν χώρα σε κάθε περίπτωση εκμετάλλευσης με επιβεβαιωμένο κρούσμα ΣΕΒ σε πρόβατο ή αίγα:

(βα) Ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τη συμπτωματολογία, την παθογένεια και την επιδημιολογία της ΜΣΕ.

(ββ) Επεξήγηση των ισχυόντων νομικών, διοικητικών και οικονομικών μέτρων.

(βγ) Έγγραφο ενημέρωση του ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης για τις υποχρεώσεις του που αφορούν την τήρηση των περιοριστικών μέτρων στις μετακινήσεις των ζώων της εκμετάλλευσης και των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών εξετάσεων που διεξήχθησαν σε ζώα της εκμετάλλευσης.

(βδ) Ατομική σήμανση και καταγραφή όλων των ζώων της εκμετάλλευσης.

(βε) Λήψη του ιστορικού της εκμετάλλευσης και διεξαγωγή επιδημιολογικής έρευνας.

(βστ) Κλινική εξέταση όλων των ζώων για τη διαπίστωση τυχόν συμπτωμάτων που θέτουν υποψία ΣΕΒ σε άλλα ζώα της εκμετάλλευσης.

(βζ) Ενημέρωση του αρμόδιου Τμήματος της Περιφερειακής Ενότητας στο οποίο ανήκει ο Επόπτης Κυκλοφορίας Ζωοτροφών για την ύπαρξη εκμετάλλευσης με θετικό κρούσμα ΣΕΒ, για την πραγματοποίηση δειγματοληψίας στις ζωοτροφές της εκμετάλλευσης ή/και του προμηθευτή ζωοτροφών της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης, για τα αποτελέσματα και ακολούθως την καταστροφή των μολυσμένων ζωοτροφών.

2. Ειδικά μέτρα στην εκμετάλλευση με επιβεβαιωμένο κρούσμα ΣΕΒ

Με απόφαση της αρμόδιας αρχής της ΠΕ, στην εκμετάλλευση προέλευσης του επιβεβαιωμένου κρούσματος ΣΕΒ επιβάλλονται τα μέτρα που περιγράφονται στο Σχέδιο Επείγουσας Δράσης για τη ΣΕΒ στα Μικρά Μηρυκαστικά.

Άρθρο 10

Κυρώσεις

Στους μη συμμορφούμενους με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης και τα μέτρα που λαμβάνονται κατ'εφαρμογή της, δεν καταβάλλονται αποζημιώσεις ή ενι-

σχύσεις της κοινής υπουργικής απόφασης οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου και επιπλέον επιβάλλονται οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται από τον ν. 4235/2014 (Α' 32) και όπως αυτός ισχύει.

Άρθρο 11

Καταργούμενες Διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, η υπ' αρ. 11963/224580/02.08.2022 (Β' 4186) κοινή απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παύει να ισχύει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΣΕ ΜΙΚΡΩΝ ΜΗΡΥΚΑΣΤΙΚΩΝ

1. Ταχείες διαγνωστικές δοκιμές / ανοσολογικές δοκιμές

Στα αιγοπρόβατα χρησιμοποιούνται ως ταχείες δοκιμές για τον έλεγχο των ΜΣΕ οι ακόλουθες μέθοδοι:

- (α) ανοσολογική δοκιμή τύπου σάντουιτς για την ανίχνευση PrPRes (βραχύ πρωτόκολλο δοκιμής) η οποία διενεργείται ύστερα από μετουσίωση και συμπύκνωση (Bio-Rad TeSeE SAP rapid test),
- (β) ανοσολογική δοκιμή τύπου σάντουιτς για την ανίχνευση PrPRes με το κιτ ανίχνευσης TeSeE Sheep/Goat η οποία διενεργείται ύστερα από μετουσίωση και συμπύκνωση με το κιτ καθαρισμού TeSeE Sheep/Goat (Bio-Rad TeSeE Sheep/Goat rapid test),
- (γ) ανοσολογική δοκιμή με την χρήση χημικού πολυμερούς για την επιλεκτική δέσμευση του PrPSc και ενός μονοκλωνικού αντισώματος ανίχνευσης που κατευθύνεται έναντι διατηρημένων περιοχών του μορίου του PrP (IDEXX HerdChek BSE-Scrapie Antigen Test Kit, EIA).

Για όλες τις δοκιμές, τα δείγματα ιστών στα οποία θα πραγματοποιηθούν οι δοκιμές πρέπει να συμμορφώνονται με τις οδηγίες χρήσης του παραγωγού.

Ο κατασκευαστής της ταχείας δοκιμής πρέπει να εφαρμόζει σύστημα διασφάλισης ποιότητας, εγκεκριμένο από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς (ΚΕΑ), το οποίο εξασφαλίζει ότι η απόδοση της δοκιμής δεν μεταβάλλεται. Ο κατασκευαστής της δοκιμής πρέπει να υποβάλει το πρωτόκολλο της δοκιμής στο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς.

Τροποποιήσεις των ταχειών δοκιμών και των πρωτοκόλλων της δοκιμής μπορούν να γίνουν μόνον αφού αυτές κοινοποιηθούν προηγουμένως στο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς και υπό τον όρο ότι το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς κρίνει ότι η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει την ευαισθησία, την εξειδίκευση ή την αξιοπιστία της δοκιμής. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στην Επιτροπή και στα Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς.

2. Επιβεβαιωτικές δοκιμές ΜΣΕ

Πραγματοποιούνται για την εξέταση δειγμάτων που προέρχονται από ζώα ύποπτα για ΜΣΕ και ασαφών ή θετικών στις ταχείες δοκιμές δειγμάτων, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ή να αποκλεισθεί η νόσος.

2.1 Ύποπτα κρούσματα

Τα δείγματα από αιγοπρόβατα που αποστέλλονται για εργαστηριακές δοκιμές υποβάλλονται αμέσως σε εξετάσεις επιβεβαίωσης με τη χρήση τουλάχιστον μιας από τις ακόλουθες μεθόδους και πρωτόκολλα, όπως αυτές ορίζονται στο Εγχειρίδιο Προδιαγραφών για Διαγνωστικές Δοκιμές και Εμβόλια του Διεθνούς Γραφείου Επιζωοτιών (ΟΙΕ):

- i) την ανοσοϊστοχημική (IHC) μέθοδο,
- ii) την ανοσοαποτύπωση Western blot,
- iii) την ανίχνευση χαρακτηριστικών ινιδίων με ηλεκτρονική μικροσκοπία,

iv) την ιστοπαθολογική εξέταση.

Σε περίπτωση που η ιστοπαθολογική εξέταση είναι ασαφής ή αρνητική, οι ιστοί υποβάλλονται σε περαιτέρω εξέταση με μία από τις άλλες μεθόδους και πρωτόκολλα επιβεβαίωσης.

Ταχείες δοκιμές μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον προκαταρκτικό έλεγχο ύποπτων κρουσμάτων. Αυτές οι δοκιμές δεν μπορεί να χρησιμοποιούνται για μεταγενέστερη επιβεβαίωση.

Εάν το αποτέλεσμα της ταχείας εξέτασης που χρησιμοποιείται για τον προκαταρκτικό έλεγχο ύποπτων κρουσμάτων είναι θετικό ή ασαφές, το δείγμα υποβάλλεται σε μία από τις εξετάσεις επιβεβαίωσης που αναφέρονται στα σημεία i) έως iv) του πρώτου εδαφίου. Σε περίπτωση που η ιστοπαθολογική εξέταση χρησιμοποιείται γι' αυτόν το σκοπό αλλά αποδεικνύεται ασαφής ή αρνητική, οι ιστοί υποβάλλονται σε περαιτέρω εξέταση με μία από τις άλλες μεθόδους και πρωτόκολλα επιβεβαίωσης.

Αν το αποτέλεσμα μίας από τις εξετάσεις επιβεβαίωσης που αναφέρονται στα σημεία i) έως iv) του πρώτου εδαφίου είναι θετικό, το ζώο θεωρείται θετικό κρούσμα ΜΣΕ.

2.2 Επιτήρηση ΜΣΕ

Τα δείγματα από αιγοπρόβατα που αποστέλλονται για εργαστηριακές δοκιμές εξετάζονται με ταχεία δοκιμή, ώστε να εξασφαλιστεί η ανίχνευση όλων των γνωστών στελεχών ΜΣΕ.

Αν το αποτέλεσμα της ταχείας δοκιμής είναι ασαφές ή θετικό, τα δείγματα ιστών αποστέλλονται αμέσως σε επίσημο εργαστήριο για εξετάσεις επιβεβαίωσης με ιστοπαθολογία, ανοσοϊστοχημεία, ανοσοαποτύπωση Western blot ή ανίχνευση χαρακτηριστικών ινιδίων με ηλεκτρονική μικροσκοπία, όπως αναφέρεται στο στοιχείο α). Αν το αποτέλεσμα της εξέτασης επιβεβαίωσης είναι αρνητικό ή ασαφές, οι ιστοί υποβάλλονται σε περαιτέρω εξέταση με ανοσοϊστοχημεία ή ανοσοαποτύπωση Western blot.

Αν το αποτέλεσμα μίας από τις εξετάσεις επιβεβαίωσης είναι θετικό, το ζώο θεωρείται θετικό κρούσμα ΜΣΕ.

2.3 Δείγματα τα οποία, μετά τις εξετάσεις που αναφέρονται στα στοιχεία 2.1 ή 2.2, θεωρούνται θετικά κρούσματα ΜΣΕ, αλλά δεν θεωρούνται άτυπα κρούσματα, εξετάζονται για να αποκλειστεί η παρουσία ΣΕΒ μόνο όταν προέρχονται από κρούσμα-δείκτη. Άλλα κρούσματα, τα οποία παρουσιάζουν χαρακτηριστικά που, σύμφωνα με το εργαστήριο δοκιμών, χρήζουν διερεύνησης, εξετάζονται επίσης για να αποκλειστεί η παρουσία ΣΕΒ.

3. Ειδικές μοριακές δοκιμές για την εργαστηριακή διαφορική διάγνωση της ΣΕΒ και της Τρομώδους νόσου

(α) Κύρια μοριακή δοκιμή με ανοσοαποτύπωση ειδικής διαγνωστικής ικανότητας.

(β) Δοκιμή δακτυλίου με συμπληρωματικές μεθόδους μοριακών δοκιμών.

Άρθρο 12

Γενικές Διατάξεις

Η παρούσα απόφαση ισχύει για το έτος 2023.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 5 Απριλίου 2023

Ο Υφυπουργός

ΣΥΜΕΩΝ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

